

**เทคนิคการวิเคราะห์รายการทางบัญชี
ที่ต้องระมัดระวังในการปิดงบการเงิน**

เทคนิค การวิเคราะห์รายการทางบัญชี ที่ต้องระมัดระวัง ในการปิดงบการเงิน

ดร.ธีรเศรษฐ์ เมธจิรนนท์

DHARMNITI CORPORATION OF PROFESSIONAL

หัวข้อสัมมนา:

1. หลักเกณฑ์สำคัญในการรับรู้รายการทางบัญชี

- 1.1 สินทรัพย์
- 1.2 หนี้สิน
- 1.3 ส่วนของผู้ถือหุ้น
- 1.4 รายได้
- 1.5 ค่าใช้จ่าย
- 1.6 Update ภาพรวมของกรอบแนวคิดของงบการเงิน
 - ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลการเงินที่มีประโยชน์
 - ขอบเขตที่เสนอรายงาน
 - หลักการวัดค่า

	<p>หัวข้อสัมมนา :</p> <p>2. การวิเคราะห์รายการทางบัญชีที่ต้องระมัดระวัง</p> <p>2.1 ประเภทของรายการ</p> <p>2.2 ยอดคงเหลือทางบัญชี</p> <p>2.3 การเปิดเผยข้อมูล</p> <p>3. การกระทบยอดบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร การควบคุมเงินสด</p> <p>4. การกระทบยอดและการวิเคราะห์ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารและเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร</p> <p>5. เทคนิคการวิเคราะห์บัญชีลูกหนี้</p> <p>5.1 การกระทบยอดบัญชีลูกหนี้ เทคนิคการวิเคราะห์อายุลูกหนี้ และความผิดปกติของรายการลูกหนี้</p> <p>5.2 การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คาดว่าจะเกิดขึ้น</p> <p>5.3 การตัดจำหน่ายหนี้สูญ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการตัดจำหน่ายหนี้สูญทางบัญชี</p> <p>5.4 การรับรู้รายการหนี้สูญได้รับคืน การบันทึกบัญชีเมื่อได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ตัดเป็นหนี้สูญไปแล้ว</p>
--	---

	<p>หัวข้อสัมมนา :</p> <p>6. การวิเคราะห์บัญชีสินค้างเหลือ</p> <p>6.1 การกระทบยอดบัญชีสินค้างเหลือ</p> <p>6.2 การปรับปรุงบัญชีสินค้างเหลือขาด/เกิน</p> <p>6.3 การวัดมูลค่าสินค้างเหลือด้วยราคาทุนและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (NRV)</p> <p>6.4 การประมาณการสินค้างเสื่อมคุณภาพ (Provision)</p> <p>6.5 การตัดจำหน่ายสินค้างเหลือ</p> <p>6.6 การทำลายสินค้า</p> <p>7. การวิเคราะห์บัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์</p> <p>7.1 การกระทบยอดบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์กับทะเบียนทรัพย์สิน</p> <p>7.2 การคำนวณค่าเสื่อมราคา</p> <p>7.3 การตัดจำหน่ายบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์</p> <p>7.4 การตีราคาใหม่ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ใหม่ (Revaluation)</p> <p>7.5 การโอนบัญชีหรือการจำหน่ายที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์</p>
--	--

หัวข้อสัมมนา:

8. วิเคราะห์บัญชีเงินลงทุน
9. วิเคราะห์บัญชีเงินให้กรรมการกู้ยืมและบัญชีดอกเบี้ยรับ
10. วิเคราะห์บัญชีเงินกู้ยืมจากกรรมการและบัญชีดอกเบี้ยจ่าย
11. เทคนิคการกระทบยอดบัญชีเจ้าหนี้
12. วิเคราะห์การประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
13. วิเคราะห์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย
 - 13.1 โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
 - 13.2 ตัวการหรือตัวแทนที่ส่งผลต่อการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย
14. วิเคราะห์การสอบทานเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานและการเปิดเผยข้อมูล
15. ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนควบคุมและการตัดสินใจ
16. คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

หลักเกณฑ์สำคัญในการรับรู้รายการทางบัญชี

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ฉบับปรับปรุง)

คือมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 ปีนับจากวันที่ถือปฏิบัติของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS)

ส่วนที่ 2

มาตรฐานการบัญชีไทย

คือมาตรฐานการบัญชีที่ใช้เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น โดยหลักการของมาตรฐานนั้นอ้างอิงจากหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปของประเทศอื่น *หมายเหตุ:มาตรฐานการบัญชีไทยถูกยกเลิกทั้งหมด เมื่อกิจการต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 3

แนวปฏิบัติทางการบัญชี

คือแนวปฏิบัติที่ออกมาใช้เฉพาะในประเทศไทย เนื่องจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือมาตรฐานการบัญชีไม่มีหลักการหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้

สินทรัพย์

1. สินทรัพย์หมุนเวียน

- 1.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
 - 1.2 เงินลงทุนชั่วคราว
 - 1.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
 - 1.4 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน - หมุนเวียน
 - 1.5 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น
 - 1.6 สินค้าคงเหลือ
 - 1.7 สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน*2
 - 1.8 สินทรัพย์ชีวภาพหมุนเวียน
 - 1.9 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
 - 1.10 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - หมุนเวียน
- รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

รายการย่อ	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	เพื่อให้สอดคล้องกับ TFRS for NPAEs บทที่ 4 ข้อ 4.8.1 ซึ่งกำหนดให้แยกแสดงการจัดประเภทสินทรัพย์เป็น รายการหมุนเวียนและไม่หมุนเวียนเนื่องด้วยลูกหนี้ของ บางธุรกิจ เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ จะมีลูกหนี้ตามสัญญาเกินกว่า รอบระยะเวลาปกติ (>12 เดือน)
มูลค่างานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน-หมุนเวียน	เพิ่มเติมรายการ Unbill เพื่อให้สอดคล้องกับรายการค้า ของกิจการที่รับรู้รายได้ตามขั้นความสำเร็จของงาน (percentage of completion) เช่น ธุรกิจก่อสร้าง ธุรกิจ Service Provider

11

รายการย่อ	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
สินทรัพย์ภายในเงินได้ของงวดปัจจุบัน	รายการนี้สำหรับกิจการที่เลือกใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภายในเงินได้เท่านั้น หากไม่ได้ใช้ TAS 12 ให้รวมยอดแสดงไว้ในรายการที่ 1.3 ลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
สินทรัพย์ชีวภาพหมุนเวียน	เพิ่มเติมรายการตาม TFRS for NPAEs บทที่ 22 เรื่อง เกษตรกรรม (บทใหม่)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - หมุนเวียน	กรณีจัดประเภทเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ตาม TFRS for NPAEs บทที่ 10 ย่อหน้าที่ 10.40.5

12

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

2.1 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน

2.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย

2.3 เงินลงทุนในการร่วมค้ำ

2.4 เงินลงทุนในบริษัทร่วม

2.5 เงินลงทุนระยะยาวอื่น

2.6 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น

2.7 เงินให้กู้ยืมระยะยาว

2.8 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน - ไม่หมุนเวียน

2.9 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

2.10 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

2.11 ค่าความนิยม

เปลี่ยนลำดับการจัดเรียงรายการตามอิทธิพลของผู้ลงทุนจากมากไปน้อย
ถือหุ้นมากกว่า 50% (ดูอำนาจในการควบคุมด้วย)

รายการย่อ	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	<ul style="list-style-type: none"> • เพื่อผู้ใช้งบการเงินทราบข้อจำกัดของการนำเงินฝากธนาคารของกิจการออกมาใช้ • สอดคล้องกับ TFRS ในการแยกรายการหมุนเวียน/ไม่หมุนเวียน • ถ้าคิดภาระค้ำประกันไม่เกิน 12 เดือน แสดงไว้ที่สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
สินทรัพย์ชีวภาพหมุนเวียน	เพิ่มเติมรายการตาม TFRS for NPAs บทที่ 22 เรื่อง เกษตรกรรม (บทใหม่)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - หมุนเวียน	กรณีจัดประเภทเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ตาม TFRS for NPAs บทที่ 10 ย่อหน้าที่ 10.40.5

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹		งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹	
		25X1	25X0	25X1	25X0
2.12	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน				
2.13	สินทรัพย์ชีวภาพไม่หมุนเวียน				
2.14	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี* ²				
2.15	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
2.16	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - ไม่หมุนเวียน				
	รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
	รวมสินทรัพย์				

<p>หนี้สินและส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน</p> <p>3. หนี้สินหมุนเวียน</p> <p>3.1 เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน</p> <p>3.2 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น</p> <p>3.3 เงินรับล่วงหน้าส่วนที่เกินกว่างานส่วนที่เสร็จ - หมุนเวียน</p> <p>3.4 ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี</p> <p>3.5 ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าเงินทุนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี</p> <p>3.6 เงินกู้ยืมระยะสั้น</p> <p>3.7 ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย</p> <p>3.8 ประมาณการหนี้สินหมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน</p> <p>3.9 ประมาณการหนี้สินระยะสั้นอื่น</p> <p>3.10 หนี้สินหมุนเวียนอื่น</p> <p>รวมหนี้สินหมุนเวียน</p>
--

4. หนี้สินไม่หมุนเวียน

- 4.1 เงินกู้ยืมระยะยาว
- 4.2 หนี้สินตามสัญญาเช่าเงินทุน
- 4.3 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น
- 4.4 เงินรับล่วงหน้าส่วนที่เกินกว่างานส่วนที่เสร็จ - ไม่หมุนเวียน
- 4.5 หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี*²
- 4.6 ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน
- 4.7 ประมาณการหนี้สินระยะยาวอื่น
- 4.8 หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน

รวมหนี้สิน

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม* ¹		งบการเงินเฉพาะกิจการ* ¹	
		25X1	25X0	25X1	25X0

5. ส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน

- 5.1 ทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคน
- 5.2 ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุนอื่น
- 5.3 กำไร (ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้แบ่ง
- 5.4 ส่วนได้เสีย - ทุนอื่น
- 5.5 องค์กรประกอบอื่นของส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน

รวมส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วนใหญ่*¹

- 5.6 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม*¹

รวมส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน

รวมหนี้สินและส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ^{*1}	งบการเงินเฉพาะกิจการ ^{*1}
		25X1	25X0
รายได้			
1. รายได้จากขายหรือการให้บริการ			
2. รายได้อื่น			
รวมรายได้			
ค่าใช้จ่าย			
3. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ			
4. ค่าใช้จ่ายในการขาย			
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			
6. ค่าใช้จ่ายอื่น			
รวมค่าใช้จ่าย			
7. ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย			
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้			
9. ต้นทุนทางการเงิน			
10. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้			
11. ภาษีเงินได้			
12. กำไร(ขาดทุน) สุทธิ			

เกณฑ์การรับรู้รายได้-ค่าใช้จ่าย ทางบัญชี กับ ทางภาษี

รายการ	หลักการบัญชี	หลักภาษีอากร
กฎเกณฑ์หลัก	แม่บทการบัญชี	ประมวลรัษฎากร
กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	มาตรฐานการบัญชี การตีความตามมาตรฐานการบัญชี แนวปฏิบัติทางการบัญชี	พระราชกฤษฎีกา ประกาศ / คำสั่ง กฎกระทรวง คำวินิจฉัยฯ คำพิพากษา
เกณฑ์ในการรับรู้รายได้ และ ค่าใช้จ่าย	เกณฑ์คงค้าง	เกณฑ์สิทธิ หรือเกณฑ์อื่นๆ (ทป.1/2528)

เกณฑ์คงค้าง (ACCRUAL BASIS) ตามแม่บทการบัญชี

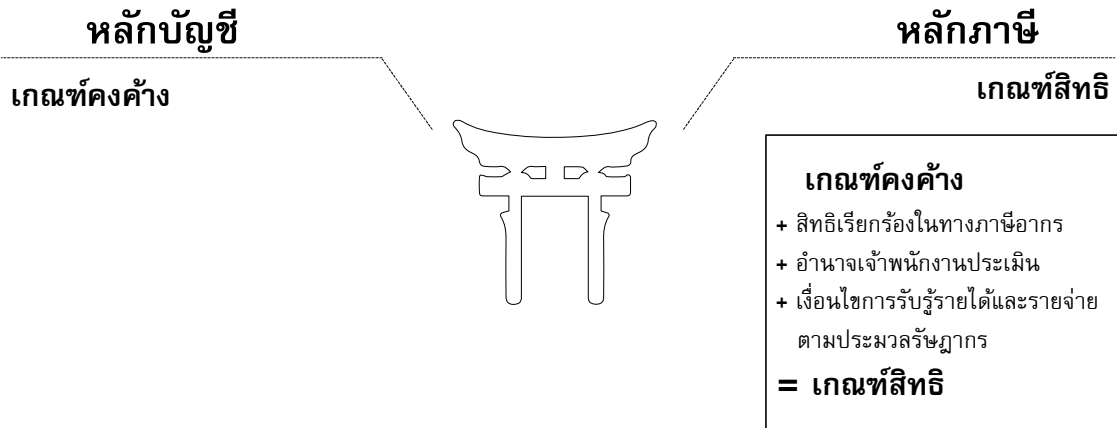
เกณฑ์คงค้าง แสดงถึง รายการและเหตุการณ์ทางบัญชี **จะรับรู้ เมื่อเกิดขึ้น มิใช่** เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยรายการต่างๆ จะบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินตามงวดที่เกี่ยวข้อง

งบการเงิน ที่จัดทำขึ้นภายใน เกณฑ์คงค้าง จะให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบเกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสด ข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายเป็นเงินสดในอนาคต ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคต

เกณฑ์สิทธิ ตามประมวลรัษฎากร

เกณฑ์สิทธิ คือ ให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระเงิน ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้ว่าจะยังมิได้จ่าย ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

การใช้บังคับเกณฑ์รับรู้รายได้ – รายจ่าย

งบการเงิน

รายได้ (Revenue)

- รายได้จากการทำงาน
- รายได้อื่น

ระบบบัญชีเกี่ยวกับรายได้

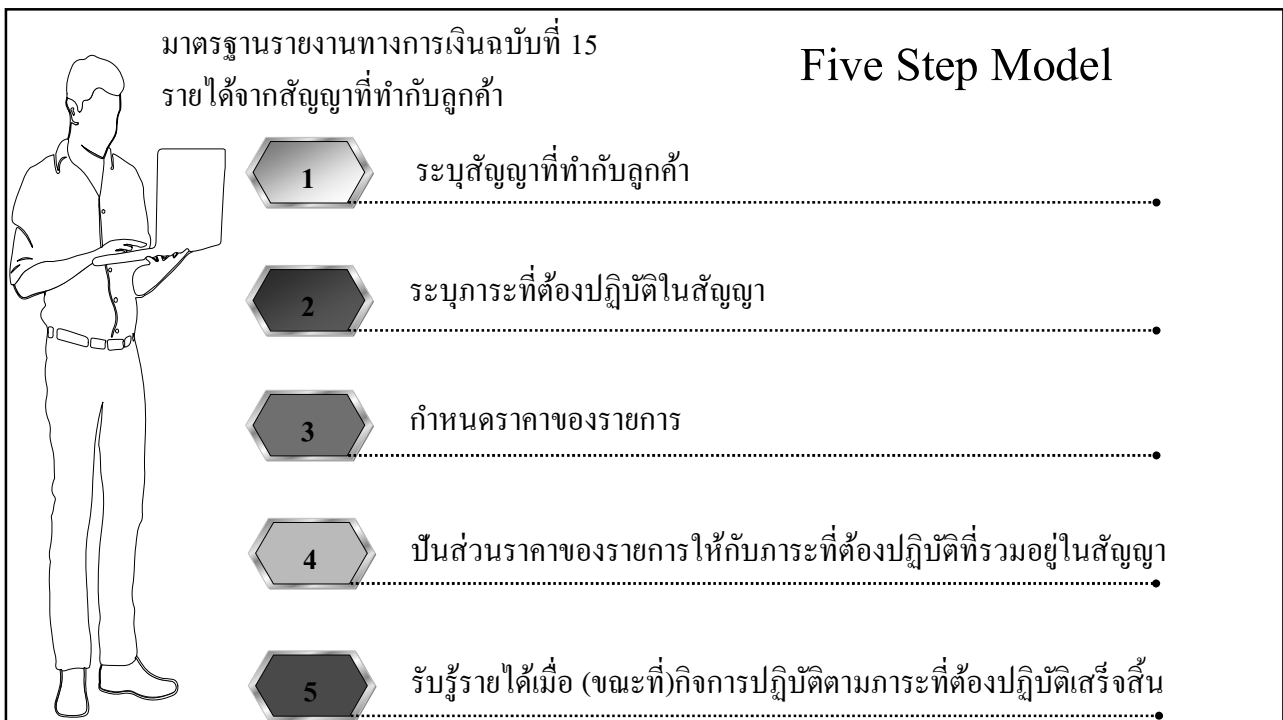
- รายได้จากขายสินค้า
- รายได้จากให้บริการ
- รายได้ที่เกิดจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการ ซึ่งได้แก่
 - รายได้เงินปันผล
 - รายได้ค่าสิทธิ
 - รายได้ดอกเบี้ย

งการเงิน

การตรวจสอบรายได้ ณ วันปิดบัญชี

เอกสารที่ใช้ในการตรวจสอบรายได้

ใบกำกับภาษี ใบส่งของ ใบรับวางบิล ใบแจ้งหนี้ ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด

**กรณีศึกษาการรับรู้รายได้กรณีธุรกิจบริการ ขายสินค้า
และผลิตสินค้า**

งบการเงิน

ธุรกิจขายสินค้า	การรับรู้รายได้
<p>1. การขายสินค้า แต่ยังไม่ส่งมอบ</p> <p>2. การขายสินค้ามีเงื่อนไข</p> <p>2.1 การติดตั้งและตรวจสอบ</p>	<p>1. เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>ก. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ</p> <p>ข. สินค้าพร้อมที่จะส่งมอบให้กับผู้ซื้อ</p> <p>ค. ผู้ซื้อมีคำสั่งเลื่อนเวลาการส่งมอบ</p> <p>ง. เงื่อนไขการชำระเป็นไปตามปกติ</p> <p>2.1 ผู้ซื้อยอมรับสินค้าและการติดตั้งเสร็จสิ้นลง หรือเมื่อผู้ซื้อยอมรับสินค้าเมื่อ</p> <p>ก. การติดตั้งที่ง่าย</p> <p>ข. เพื่อการยืนยันตามสัญญา</p>

**กรณีศึกษาการรับรู้รายได้กรณีธุรกิจบริการ ขายสินค้า
และผลิตสินค้า (ต่อ)**

งบการเงิน

ธุรกิจขายสินค้า	การรับรู้รายได้
<p>2.2 ผู้ซื้อสามารถคืนสินค้าได้</p> <p>2.3 การฝากขาย</p> <p>2.4 จ่ายเงินเมื่อส่งมอบสินค้าครบถ้วน</p> <p>3. การขายสินค้าจะส่งมอบเมื่อผู้ซื้อชำระเงิน</p> <p>4. การขายตามสั่ง ซึ่งยังไม่มียูในครอบครอง</p> <p>5. การขายสินค้าโดยมีสัญญาซื้อคืน</p>	<p>2.2 เมื่อผู้ซื้อยอมรับสินค้าหรือเมื่อระยะเวลาคืนสินค้าสิ้นสุดลง</p> <p>2.3 เมื่อผู้รับฝากขายได้ขายสินค้าให้กับบุคคลที่สาม</p> <p>2.4 เมื่อส่งมอบสินค้าและได้รับเงินสด</p> <p>3. เมื่อส่งมอบสินค้าหรือเมื่อได้รับเงินมัดจำส่วนใหญ่ ซึ่งกิจการมีสินค้าอยู่ในครอบครองและพร้อมที่จะส่งมอบ ซึ่งยังไม่มียูในครอบครอง</p> <p>4. เมื่อส่งมอบสินค้า</p> <p>5. ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปให้ผู้ซื้อแล้ว</p>

**กรณีศึกษาการรับรู้รายได้กรณีธุรกิจบริการ ขายสินค้า
และผลิตสินค้า (ต่อ)**

งบการเงิน

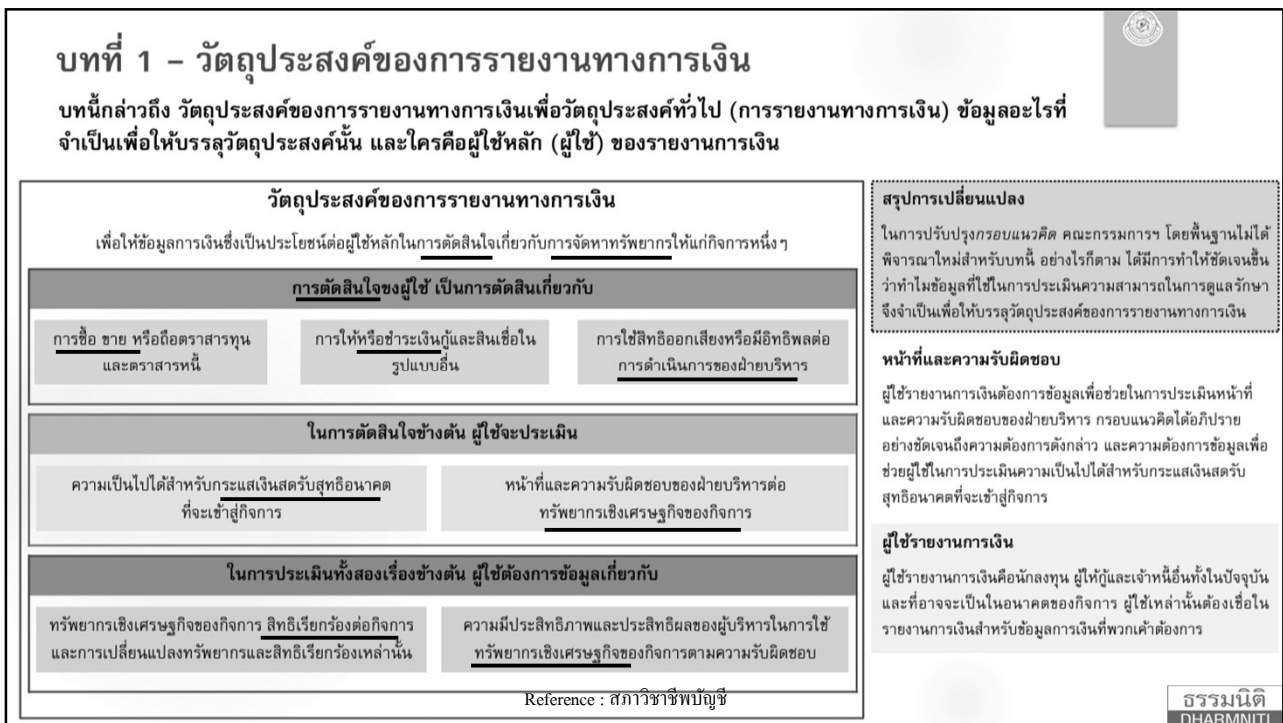
ธุรกิจขายสินค้า	การรับรู้รายได้
6. การขายสินค้าให้ตัวกลาง	6. ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของไปแล้ว แต่หากผู้ซื้อทำหน้าที่เป็นตัวแทนเท่านั้นให้ถือเป็นการฝากขาย
7. ค่าสมาชิกสิ่งตีพิมพ์และรายการที่คล้ายคลึง	7. โดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการเป็นสมาชิก
8. การขายตามสัญญาผ่อนชำระ	8. ณ วันที่ขายไม่รวมดอกเบี้ยและเป็นมูลค่าปัจจุบันของสิ่งตอบแทน และรับรู้ดอกเบี้ยตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดขึ้น
9. การขายอสังหาริมทรัพย์	9. เมื่อผู้ขายได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปให้กับผู้ซื้อแล้ว

ค่าใช้จ่าย

งบการเงิน

ณ วันปิดบัญชี บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องคำนวณกำไรสุทธิโดยการนำรายได้มาหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งรายได้และค่าใช้จ่ายจะต้องจับคู่กันตามหลักบัญชี ค่าใช้จ่ายที่นำมาคำนวณกำไรสุทธินั้น คือค่าใช้จ่ายหลักคือ

1. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ
2. ค่าใช้จ่ายในการขาย
3. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
4. ค่าใช้จ่ายอื่น
5. ต้นทุนทางการเงิน

บทที่ 2 – ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลการเงินที่มีประโยชน์

บทนี้ได้อภิปรายว่าอะไรที่ทำให้ข้อมูลการเงินมีประโยชน์

สำหรับข้อมูลที่มีประโยชน์ ข้อมูลต้องมีทั้งความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (relevant) และต้องสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (faithful representation) ถึงสิ่งที่ตั้งใจจะสื่อ โดยทั้งสองรายการข้างต้นนี้คือลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานของข้อมูลการเงินที่มีประโยชน์ และยังใช้เป็นแนวคิดนำทางในการนำมาปรับปรุงกรอบแนวคิดนี้

ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน			
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม		
<ul style="list-style-type: none"> • ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ หากข้อมูลนั้นสามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจแตกต่างกัน • ข้อมูลการเงินสามารถทำให้เกิดการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ถ้าข้อมูลนั้นมีคุณค่าเพื่อการพยากรณ์ <u>คุณค่าเพื่อการยืนยัน</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • ข้อมูลต้องเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมถึงสาระของสิ่งที่ตั้งใจจะสื่อ • ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (โดยกรณีลักษณะดังกล่าวมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้) คือ <u>ความครบถ้วน</u> <u>ความเป็นกลาง</u> และ <u>การปราศจากข้อผิดพลาด</u> • ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมจะถูกกระทบโดยระดับของความไม่แน่นอนของการวัดค่า 		
ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม			
การเปรียบเทียบกันได้	การพิสูจน์ยืนยันได้	ความทันเวลา	ความเข้าใจได้
<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะเชิงคุณภาพเสริมทั้งสี่นี้จะช่วยเพิ่มประโยชน์ของข้อมูล • แต่ลักษณะดังกล่าวไม่ได้ทำให้ข้อมูลที่ไม่มีประโยชน์นั้นกลายเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ได้ 			
ข้อจำกัดด้านต้นทุน			
<ul style="list-style-type: none"> • ผลประโยชน์ของข้อมูลที่ให้จำเป็นต้องอธิบายถึงต้นทุนในการให้ข้อมูลและการใช้ข้อมูลนั้น 			
Reference : สภาวิชาชีพบัญชี			

สรุปการเปลี่ยนแปลง

ในการปรับปรุงกรอบแนวคิด คณะกรรมการฯ โดยพื้นฐานไม่ได้พิจารณาใหม่สำหรับบทนี้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ ได้มีการทำให้ชัดเจนขึ้นในการประเมินว่าข้อมูลมีประโยชน์หรือไม่ในเรื่องบทบาทของความรอบคอบ เรื่องความไม่แน่นอนของการวัดค่า และเรื่องเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

ความรอบคอบ

ความเป็นกลางจะต้องมีการใช้ความรอบคอบ ความรอบคอบเป็นการใช้ดุลยพินิจภายใต้เงื่อนไขของความไม่แน่นอนอย่างระมัดระวัง โดยความไม่รอบคอบนั้นไม่ยอมให้สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายแสดงสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป

ความไม่แน่นอนของการวัดค่า

ความไม่แน่นอนของการวัดค่าไม่ได้ขัดกันในการทำให้ข้อมูลไม่มีประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ในบางสถานการณ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากที่สุดอาจมีความไม่แน่นอนของการวัดค่าในระดับสูง ซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากที่สุดอาจเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลดลงเพียงเล็กน้อยแต่มีความไม่แน่นอนของการวัดค่าต่ำกว่า

ธรรมนิติ
DHARMNITI

บทที่ 3 – งบการเงินและกิจการที่เสนอรายงาน

บทนี้ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตของงบการเงินและให้คำบรรยายของกิจการที่เสนอรายงาน

กิจการที่เสนอรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> • กิจการที่ต้องหรือที่เลือกจัดทำงบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป • <u>ไม่จำเป็นต้องเป็นนิติบุคคล</u> โดยสามารถเป็นส่วนหนึ่งของกิจการ หรือประกอบด้วยกิจการมากกว่าหนึ่งกิจการ 	
งบการเงิน	รูปแบบเฉพาะของรายงานการเงินที่ให้อธิบายเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการที่เสนอรายงาน	
งบการเงินรวม (Consolidated FS)	งบการเงินเดี่ยว (Unconsolidated FS)	งบการเงินผนวกรวม (Combined FS)
ให้อธิบายเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายทั้งบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยต่างๆ เสมือนว่าเป็นกิจการที่เสนอรายงานหนึ่งเดียว	ให้อธิบายเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายเฉพาะบริษัทใหญ่	ให้อธิบายเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการสองแห่งขึ้นไปที่ไม่ได้เกี่ยวข้องด้วยความสัมพันธ์เชิงบริษัทใหญ่-บริษัทย่อย

สรุปการเปลี่ยนแปลง

บทนี้เป็นบทใหม่

ขอบเขตของกิจการที่เสนอรายงาน

การกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมของกิจการที่เสนอรายงานอาจทำได้ยาก ตัวอย่างเช่น หากกิจการที่เสนอรายงานไม่ใช่นิติบุคคล ในกรณีดังกล่าว การกำหนดขอบเขตของกิจการที่เสนอรายงานจะขึ้นอยู่กับความต้องการข้อมูลของผู้ใช้งบการเงินของกิจการ ผู้ใช้เหล่านั้นต้องการข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและสามารถสื่อความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมถึงสิ่งที่ตั้งใจจะสื่อ กิจการที่เสนอรายงานไม่ได้ประกอบด้วยการรวบรวม (collection) ที่กำหนดขึ้นเอหรือที่ไม่สมบูรณ์ของสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย

บทที่ 4 – องค์ประกอบของงบการเงิน

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

บทนี้ได้นิยาม 5 องค์ประกอบของงบการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย

คำนิยามสินทรัพย์ (เดิม)	➔	คำนิยามสินทรัพย์ (ใหม่)	สรุปการเปลี่ยนแปลง คำนิยามของสินทรัพย์และหนี้สินได้มีการทำให้ดีขึ้น ส่วนคำนิยามของรายได้และค่าใช้จ่ายแค่เป็นการอัปเดตเพื่อสะท้อนกับการทำให้ดีขึ้นดังกล่าวข้างต้นเท่านั้น คำนิยามส่วนของเจ้าของมิได้เปลี่ยนแปลง ซึ่งยังคงเป็นส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินของกิจการทั้งหมด ทั้งนี้คณะกรรมการวิจัย (Board's research project) เรื่องเครื่องมือทางการเงินที่มีคุณลักษณะของทุน ได้อยู่ระหว่างทบทวนการศึกษาถึงการแบ่งแยกระหว่างหนี้สินและทุน
ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต		ทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจในปัจจุบันที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ คือ สิทธิที่มีศักยภาพในการสร้างผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ	
การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในคำนิยามของสินทรัพย์		<ul style="list-style-type: none"> แยกคำนิยามของ “ทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ” เพื่อให้ชัดเจนขึ้นว่าสินทรัพย์คือทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ ไม่ใช่ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่รับที่จะเกิดขึ้นในที่สุด ตัดเรื่อง “คาดว่าจะได้รับ” เนื่องจากไม่จำเป็นที่ว่าจะต้องมีความแน่นอนหรือคาดว่าจะผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจะเกิดขึ้น ความน่าจะเป็นต่ำของผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอาจกระทบการตัดสินใจในการรับรู้รายการ และการวัดค่าของสินทรัพย์ 	
คำนิยามหนี้สิน (เดิม)	➔	คำนิยามหนี้สิน (ใหม่)	การไม่มีความสามารถในทางปฏิบัติที่จะหลีกเลี่ยง กรอบแนวคิดปรับปรุงใหม่อภิปรายถึงการนำเกณฑ์ “การไม่มีความสามารถในทางปฏิบัติที่จะหลีกเลี่ยง” มาใช้ในส่วนแวดล้อมต่อไปนี้ (1) หากหน้าที่หรือความรับผิดชอบเกิดขึ้นจากประเพณีปฏิบัติ นโยบายที่เผยแพร่หรือคำแถลงการณ์ของกิจการ-กิจการมีภาระผูกพันถ้ากิจการไม่มีความสามารถในทางปฏิบัติที่จะปฏิบัติตามไปจากประเพณีปฏิบัติ นโยบายที่เผยแพร่หรือคำแถลงการณ์ดังกล่าว (2) หากหน้าที่หรือความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับกระทำการในอนาคตอย่างหนึ่งซึ่งกิจการอาจเป็นผู้ทำ-กิจการมีภาระผูกพันถ้าไม่มีความสามารถในทางปฏิบัติที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำดังกล่าว
ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตโดยการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ		ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการในการโอนทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ภาระผูกพันเป็นหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่กิจการไม่มีความสามารถทางปฏิบัติที่จะหลีกเลี่ยง	
การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในคำนิยามของหนี้สิน		<ul style="list-style-type: none"> แยกคำนิยามของ “ทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ” เพื่อให้ชัดเจนขึ้นว่าหนี้สินคือภาระผูกพันในการโอนทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ ไม่ใช่ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่สูญเสียที่จะเกิดขึ้นในที่สุด ตัดเรื่อง “คาดว่าจะสูญเสีย” เนื่องจากเหตุผลเดียวกันกับสินทรัพย์ด้านบน การนำเกณฑ์ “การไม่มีความสามารถในทางปฏิบัติที่จะหลีกเลี่ยง” มาใช้กับคำนิยามของภาระผูกพัน 	

บทที่ 4 – องค์ประกอบของงบการเงิน

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

หน่วยบัญชี คือสิทธิหรือกลุ่มของสิทธิ ภาระผูกพันหรือกลุ่มของภาระผูกพัน หรือกลุ่มของสิทธิและภาระผูกพันที่จะใช้เกณฑ์การรับรู้รายการและแนวคิดการวัดค่า

การเลือกหน่วยบัญชี	
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม
<ul style="list-style-type: none"> หน่วยบัญชีที่เลือกต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือหนี้สิน และรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> หน่วยบัญชีที่เลือกต้องให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมถึงสาระของรายการหรือเหตุการณ์อื่นที่ทำให้สินทรัพย์หรือหนี้สินและรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้น

คำนิยามรายได้ (ใหม่)	คำนิยามค่าใช้จ่าย (ใหม่)
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สินส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของส่วนเจ้าของ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้ถือสิทธิเรียกร้องส่วนเจ้าของ	การลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินส่งผลให้เกิดการลดลงของส่วนเจ้าของ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการจัดสรรคืนให้ผู้ถือสิทธิเรียกร้องส่วนเจ้าของ

สัญญาที่ยังจะต้องปฏิบัติตาม (Executory contracts)
 สัญญาที่ยังจะต้องปฏิบัติตามเป็นสัญญาที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามทั้งสองฝ่ายอย่างเท่ากัน (กล่าวคือ ยังไม่มีฝ่ายใดปฏิบัติตามภาระผูกพันหรือทั้งสองฝ่ายปฏิบัติตามภาระผูกพันบางส่วนในขอบเขตที่เท่ากัน) ซึ่งสัญญาก่อให้เกิดสินทรัพย์เดี่ยวหรือหนี้สินเดี่ยวสำหรับสิทธิและภาระผูกพันรวมกันซึ่งแบ่งแยกไม่ได้ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ

สาระของสัญญา (Substance of contracts)
 งบการเงินจะต้องรายงานสาระในฐานของการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิทธิตามสัญญาและภาระผูกพันตามสัญญา ในบางกรณี สาระของสิทธิและภาระผูกพันเหล่านี้มีความชัดเจนจากรูปแบบตามกฎหมายของสัญญา แต่ในบางกรณี เงื่อนไขของสัญญาเดี่ยว หรือกลุ่มหรือชุดของสัญญาอาจต้องมีการวิเคราะห์เพื่อระบุสาระของสิทธิและภาระผูกพัน

แม้รายได้และค่าใช้จ่ายนิยามในรูปของการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สิน ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายยังคงสำคัญเท่ากับข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สิน

บทที่ 5 – การรับรู้อย่างการและการเลิกรับรู้อย่างการ

บทนี้ได้อธิบายถึงเกณฑ์สำหรับการรวมสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงิน (การรับรู้อย่างการ) และแนวทางว่าเมื่อใดจะเอารายการเหล่านั้นออก (การเลิกรับรู้อย่างการ)

การรับรู้อย่างการ เป็นกระบวนการของการนำรายการที่เป็นไปตามคำนิยามของสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้หรือค่าใช้จ่าย มารวมไว้ในงบฐานะการเงิน (statement of financial position) หรืองบผลการดำเนินงาน (statement(s) of financial performance)

การรับรู้อย่างการจะมีความเหมาะสม หากการรับรู้อย่างการเป็นผลให้ ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมสำหรับรายการเหล่านั้น เพราะจุดมุ่งหมายคือการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่น

เกณฑ์การรับรู้อย่างการ

ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม
<ul style="list-style-type: none"> การรับรู้อย่างการเป็นผลให้ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ อาจถูกกระทบโดย ตัวอย่างเช่น <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin: 5px;">ความน่าจะเป็นในระดับต่ำของกระแสรับหรือจ่ายของผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin: 5px;">ความไม่แน่นอนของการมีอยู่</div> 	<ul style="list-style-type: none"> การรับรู้อย่างการเป็นผลให้สามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมหรือไม่ อาจถูกกระทบโดย ตัวอย่างเช่น <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin: 5px;">ความไม่แน่นอนของการวัดค่า</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin: 5px;">ความไม่สม่ำเสมอของการรับรู้อย่างการ (การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี)</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin: 5px;">การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล</div>

ข้อจำกัดด้านต้นทุน

ต้นทุนสร้างข้อจำกัดสำหรับการตัดสินใจการรายงานทางการเงินเช่นใด ต้นทุนก็สร้างข้อจำกัดสำหรับการตัดสินใจการรับรู้อย่างการเช่นกัน

สรุปการเปลี่ยนแปลง

เกณฑ์การรับรู้อย่างการเดิม คือ กิจการต้องรับรู้อย่างการที่เป็นไปตามคำนิยามขององค์ประกอบหาก (1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับหรือสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต และหาก (2) รายการดังกล่าวมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

เกณฑ์การรับรู้อย่างการใหม่นี้ยังอ้างอิงชัดเจนถึงลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลที่เป็นประโยชน์

จุดมุ่งหมายของคณะกรรมการ คือการพัฒนาแนวคิดทั้งหมดให้มีความสอดคล้องกันมากขึ้น ไม่ใช่เป็นการเพิ่มหรือลดขอบเขตของสินทรัพย์และหนี้สินที่รับรู้

ทำไมการรับรู้อย่างการจึงสำคัญ

การรับรู้อย่างการสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายแสดงภาพฐานะการเงินและผลการดำเนินงานการดำเนินงานกิจการในรูปของงบสรุปที่มีแบบแผน (งบฐานะการเงินและงบผลการดำเนินงานการเงิน) จำนวนเงินที่รับรู้ให้รวมในยอดรวมและในบางกรณีให้รวมในยอดรวมย่อยในงบการเงิน งบการเงินเชื่อมโยงกันเพราะรายได้และค่าใช้จ่ายนั้นเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สิน

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

บทที่ 5 – การรับรู้อย่างการและการเลิกรับรู้อย่างการ

การเลิกรับรู้อย่างการ คือการเอาสินทรัพย์หรือหนี้สินส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดที่เคยรับรู้่ออกจากฐานะการเงินของกิจการ

สรุปการเปลี่ยนแปลง

แนวทางสำหรับการเลิกรับรู้อย่างการเป็นเรื่องใหม่

การเลิกรับรู้อย่างการโดยปกติเกิดขึ้น

สำหรับสินทรัพย์	สำหรับหนี้สิน
เมื่อกิจการสูญเสียการควบคุมสินทรัพย์ส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดที่เคยรับรู้	เมื่อกิจการไม่มีภาระผูกพันปัจจุบันอีกต่อไปสำหรับหนี้สินส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดที่เคยรับรู้

การเลิกรับรู้อย่างการมุ่งเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมถึง

- สินทรัพย์และหนี้สินที่เหลือหลังจากการที่นำไปสู่การเลิกรับรู้อย่างการ และ
- การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินของกิจการอันเป็นผลของรายการ

การเลิกรับรู้อย่างการซึ่งเป็นผลจากการโอน

โดยปกติ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของการโอนสินทรัพย์หรือหนี้สินจะบรรลุด้วยการเลิกรับรู้อย่างการสินทรัพย์หรือหนี้สิน พร้อมด้วย การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี (ที่ค่อนข้างจำกัด) อาจจำเป็นที่จะยังคงรับรู้ส่วนประกอบที่โอนของสินทรัพย์หรือหนี้สินต่อไป พร้อมกับหนี้สินหรือสินทรัพย์สำหรับเงินที่ได้รับ (หรือจ่าย) พร้อมด้วย การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสม

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

บทที่ 6 – การวัดค่า

บทนี้ได้บรรยายหลักการวัดค่าหลายหลักการ และอภิปรายถึงปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกหลักการวัดค่า

หลักการวัดค่าตามต้นทุนเดิม (Historical cost)	สรุปการเปลี่ยนแปลง						
<ul style="list-style-type: none"> ต้นทุนเดิมอาศัยข้อมูลทั้งหมดหรือบางส่วนที่ได้มาจากราคาของรายการหรือเหตุการณ์อื่นที่ทำให้เกิดรายการที่ต้องวัดค่านั้น ต้นทุนเดิมของสินทรัพย์จะลดลงหากสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า และต้นทุนเดิมของหนี้สินจะเพิ่มขึ้นหากหนี้สินนั้นสร้างภาระเพิ่มมากขึ้น แนวทางหนึ่งในการนำหลักการวัดค่าตามต้นทุนเดิมไปประยุกต์กับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินคือการวัดค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย 	<p>กรอบแนวคิดฉบับเดิมได้มีการรวมเรื่องแนวทางของการวัดค่าเพียงเล็กน้อย</p> <p>ทั้งนี้กรอบแนวคิดฉบับปรับปรุงได้บรรยายถึงหลักการวัดค่าแต่ละประเภทว่าเป็นการให้ข้อมูลอะไรกับผู้ใช้ และอธิบายปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกหลักการวัดค่า</p>						
หลักการวัดค่าตามมูลค่าสภาพปัจจุบัน (Current value)							
<ul style="list-style-type: none"> มูลค่าสภาพปัจจุบันอาศัยข้อมูลที่ปรับให้เป็นปัจจุบันเพื่อสะท้อนสภาพ ณ วันที่วัดค่า หลักการวัดค่าตามมูลค่าสภาพปัจจุบัน ได้แก่ <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="background-color: #cccccc; text-align: center;">มูลค่ายุติธรรม (Fair value)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> มูลค่ายุติธรรมคือราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินจากรายการในสถานการณ์ปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดค่า มูลค่ายุติธรรมสะท้อนความคาดหวังในปัจจุบันของผู้ร่วมตลาดเกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดอนาคต </td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc; text-align: center;">มูลค่าจากการใช้ (สำหรับสินทรัพย์) / มูลค่าปฏิบัติตามภาระ (สำหรับหนี้สิน)*</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> มูลค่าจากการใช้และมูลค่าปฏิบัติตามภาระสะท้อนความคาดหวังในปัจจุบันเฉพาะกิจการ (entity-specific) เกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดอนาคต </td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc; text-align: center;">ต้นทุนปัจจุบัน (Current cost)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ต้นทุนปัจจุบันสะท้อนจำนวนเงินปัจจุบัน ซึ่งคือ <ul style="list-style-type: none"> สิ่งตอบแทนที่จะจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่เทียบเท่า สิ่งตอบแทนที่จะได้รับจากชำระภาระหนี้สินที่เทียบเท่า </td> </tr> </table> 	มูลค่ายุติธรรม (Fair value)	<ul style="list-style-type: none"> มูลค่ายุติธรรมคือราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินจากรายการในสถานการณ์ปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดค่า มูลค่ายุติธรรมสะท้อนความคาดหวังในปัจจุบันของผู้ร่วมตลาดเกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดอนาคต 	มูลค่าจากการใช้ (สำหรับสินทรัพย์) / มูลค่าปฏิบัติตามภาระ (สำหรับหนี้สิน)*	<ul style="list-style-type: none"> มูลค่าจากการใช้และมูลค่าปฏิบัติตามภาระสะท้อนความคาดหวังในปัจจุบันเฉพาะกิจการ (entity-specific) เกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดอนาคต 	ต้นทุนปัจจุบัน (Current cost)	<ul style="list-style-type: none"> ต้นทุนปัจจุบันสะท้อนจำนวนเงินปัจจุบัน ซึ่งคือ <ul style="list-style-type: none"> สิ่งตอบแทนที่จะจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่เทียบเท่า สิ่งตอบแทนที่จะได้รับจากชำระภาระหนี้สินที่เทียบเท่า 	Reference : ศภาวิชาชีพบัญชี
มูลค่ายุติธรรม (Fair value)	<ul style="list-style-type: none"> มูลค่ายุติธรรมคือราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินจากรายการในสถานการณ์ปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดค่า มูลค่ายุติธรรมสะท้อนความคาดหวังในปัจจุบันของผู้ร่วมตลาดเกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดอนาคต 						
มูลค่าจากการใช้ (สำหรับสินทรัพย์) / มูลค่าปฏิบัติตามภาระ (สำหรับหนี้สิน)*	<ul style="list-style-type: none"> มูลค่าจากการใช้และมูลค่าปฏิบัติตามภาระสะท้อนความคาดหวังในปัจจุบันเฉพาะกิจการ (entity-specific) เกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดอนาคต 						
ต้นทุนปัจจุบัน (Current cost)	<ul style="list-style-type: none"> ต้นทุนปัจจุบันสะท้อนจำนวนเงินปัจจุบัน ซึ่งคือ <ul style="list-style-type: none"> สิ่งตอบแทนที่จะจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่เทียบเท่า สิ่งตอบแทนที่จะได้รับจากชำระภาระหนี้สินที่เทียบเท่า 						
	<p>*Value in use (for assets) Fulfilment value (for liabilities)</p>						

บทที่ 6 – การวัดค่า

ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกหลักการวัดค่า ประกอบด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเป็นตัวแน่นอนที่ขงธรรมเพราะจุดมุ่งหมายคือการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่น

ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกหลักการวัดค่า	การเลือกหลักการวัดค่า				
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	<p>ในการเลือกหลักการวัดค่า จำเป็นต้องพิจารณาธรรมชาติของข้อมูลที่หลักการวัดค่านั้นจะให้ทั้งในฐานะการเงินและงบผลการดำเนินงานการเงิน</p> <p>ความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของแต่ละปัจจัยที่ใช้พิจารณาขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและสภาพแวดล้อมในแต่ละกรณี</p> <p>การพิจารณาเรื่องปัจจัยและเรื่องข้อจำกัดด้านต้นทุนมักจะส่งผลให้การเลือกหลักการวัดค่าที่แตกต่างกันสำหรับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน</p>				
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูลที่ได้จากหลักการวัดค่าจะได้รับผลกระทบจาก					
<table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <th style="background-color: #cccccc;">ลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สิน</th> <th style="background-color: #cccccc;">การก่อให้เกิดกระแสเงินสดอนาคต</th> </tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> ความผันแปรของกระแสเงินสด ความอ่อนไหวของมูลค่าต่อปัจจัยตลาดหรือความเสี่ยงอื่น ตัวอย่างเช่น ต้นทุนตัดจำหน่ายไม่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับอนุพันธ์ </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ไม่ว่ากระแสเงินสดจะถูกสร้างโดยตรง หรือโดยอ้อมที่เข้าร่วมกันกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจอื่น ลักษณะกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ ตัวอย่างเช่น หากสินทรัพย์ถูกใช้ร่วมกันเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ ต้นทุนเดิมจะสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับการคำนวณกำไรในระหว่างรอบระยะเวลา </td> </tr> </table>		ลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สิน	การก่อให้เกิดกระแสเงินสดอนาคต	<ul style="list-style-type: none"> ความผันแปรของกระแสเงินสด ความอ่อนไหวของมูลค่าต่อปัจจัยตลาดหรือความเสี่ยงอื่น ตัวอย่างเช่น ต้นทุนตัดจำหน่ายไม่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับอนุพันธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ว่ากระแสเงินสดจะถูกสร้างโดยตรง หรือโดยอ้อมที่เข้าร่วมกันกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจอื่น ลักษณะกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ ตัวอย่างเช่น หากสินทรัพย์ถูกใช้ร่วมกันเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ ต้นทุนเดิมจะสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับการคำนวณกำไรในระหว่างรอบระยะเวลา
ลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สิน		การก่อให้เกิดกระแสเงินสดอนาคต			
<ul style="list-style-type: none"> ความผันแปรของกระแสเงินสด ความอ่อนไหวของมูลค่าต่อปัจจัยตลาดหรือความเสี่ยงอื่น ตัวอย่างเช่น ต้นทุนตัดจำหน่ายไม่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับอนุพันธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ว่ากระแสเงินสดจะถูกสร้างโดยตรง หรือโดยอ้อมที่เข้าร่วมกันกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจอื่น ลักษณะกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ ตัวอย่างเช่น หากสินทรัพย์ถูกใช้ร่วมกันเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ ต้นทุนเดิมจะสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับการคำนวณกำไรในระหว่างรอบระยะเวลา 				
ความเป็นตัวแน่นอนที่ขงธรรม					
หลักการวัดค่าสามารถให้ข้อมูลที่เป็นตัวแน่นอนที่ขงธรรมได้หรือไม่ อันอาจได้รับผลกระทบจาก	Reference : ศภาวิชาชีพบัญชี				
<table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <th style="background-color: #cccccc;">ความไม่สอดคล้องของการวัดค่า</th> <th style="background-color: #cccccc;">ความไม่แน่นอนของการวัดค่า</th> </tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> หากงบการเงินมีความไม่สอดคล้องของการวัดค่า (การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการเงินบัญชี) งบการเงินอาจไม่เป็นตัวแน่นอนที่ขงธรรมในบางแง่มุมของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานการเงินของกิจการ </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ไม่จำเป็นต้องกีดกันการใช้หลักการวัดค่าที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ แต่ในกรณีที่ระดับความไม่แน่นอนของการวัดค่าสูงมาก อาจมีความเหมาะสมที่จะพิจารณาเลือกหลักการวัดค่าที่แตกต่างออกไป </td> </tr> </table>	ความไม่สอดคล้องของการวัดค่า	ความไม่แน่นอนของการวัดค่า	<ul style="list-style-type: none"> หากงบการเงินมีความไม่สอดคล้องของการวัดค่า (การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการเงินบัญชี) งบการเงินอาจไม่เป็นตัวแน่นอนที่ขงธรรมในบางแง่มุมของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานการเงินของกิจการ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่จำเป็นต้องกีดกันการใช้หลักการวัดค่าที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ แต่ในกรณีที่ระดับความไม่แน่นอนของการวัดค่าสูงมาก อาจมีความเหมาะสมที่จะพิจารณาเลือกหลักการวัดค่าที่แตกต่างออกไป 	
ความไม่สอดคล้องของการวัดค่า	ความไม่แน่นอนของการวัดค่า				
<ul style="list-style-type: none"> หากงบการเงินมีความไม่สอดคล้องของการวัดค่า (การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการเงินบัญชี) งบการเงินอาจไม่เป็นตัวแน่นอนที่ขงธรรมในบางแง่มุมของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานการเงินของกิจการ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่จำเป็นต้องกีดกันการใช้หลักการวัดค่าที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ แต่ในกรณีที่ระดับความไม่แน่นอนของการวัดค่าสูงมาก อาจมีความเหมาะสมที่จะพิจารณาเลือกหลักการวัดค่าที่แตกต่างออกไป 				
ข้อจำกัดด้านต้นทุน					
ต้นทุนสร้างข้อจำกัดสำหรับการตัดสินใจการรายงานทางการเงินเช่นใด ต้นทุนก็สร้างข้อจำกัดสำหรับการเลือกหลักการวัดค่าเช่นกัน	ธรรมนิติ DHARMNITI				

บทที่ 7 – การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล

บทนี้ได้รวมแนวคิดของการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล และแนวทางของการรวมรายได้และค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

งบกำไรขาดทุน
<ul style="list-style-type: none"> งบกำไรขาดทุนเป็นแหล่งข้อมูลหลักเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการเงินของกิจการสำหรับรอบระยะเวลารายงาน กำไรหรือขาดทุนสามารถเป็นส่วนหนึ่งของผลการดำเนินงานการเงินเดี่ยว หรืองบกำไรขาดทุนที่แสดงแยกต่างหาก งบผลการดำเนินงานการเงินประกอบด้วยยอดรวม (ยอดรวมย่อย*) สำหรับกำไรหรือขาดทุน โดยหลักการแล้ว รายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดจะจัดประเภทและรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
<ul style="list-style-type: none"> ในบางสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อยกเว้น คณะกรรมการฯ อาจตัดสินใจที่จะไม่รวมรายได้และค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน โดยให้รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสภาพปัจจุบันของสินทรัพย์หรือหนี้สินรวมอยู่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น คณะกรรมการฯ อาจทำการตัดสินใจตามที่กล่าวข้างต้น หากการทำเช่นนั้นทำให้งบกำไรขาดทุนให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจมากกว่าหรือเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมดีกว่า

การจัดประเภทใหม่ (Recycling)
<ul style="list-style-type: none"> โดยหลักการแล้ว รายได้และค่าใช้จ่ายซึ่งรวมอยู่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในรอบระยะเวลาหนึ่งอาจถูกจัดประเภทใหม่ในงบกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลาถัดมา หากการทำเช่นนั้นทำให้งบกำไรขาดทุนให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจมากกว่าหรือเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมดีกว่า เมื่อการจัดประเภทใหม่ในงบกำไรขาดทุนไม่ได้ส่งผลทำให้ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากกว่าหรือเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมดีกว่า คณะกรรมการฯ อาจตัดสินใจให้รายได้และค่าใช้จ่ายซึ่งรวมอยู่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจะไม่มีการจัดประเภทใหม่ในภายหลัง

สรุปการเปลี่ยนแปลง
บทนี้เป็นบทใหม่

การสื่อสารที่ดีขึ้น
ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย ถูกสื่อสารผ่านการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพของข้อมูลทางการเงินทำให้ข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้น และนำมาซึ่งความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการ

กรอบแนวคิดฉบับปรับปรุงได้รวมแนวคิด ซึ่งบรรยายว่าข้อมูลนั้นต้องแสดงรายการและเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างไร คณะกรรมการฯ ยังคงมีแผนงานที่มุ่งระหว่างการศึกษาอีกหลายแผนงาน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสื่อสารที่ดีขึ้น เพื่อทำให้ข้อมูลการเงินนั้นเป็นประโยชน์มากขึ้นกับนักลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่น รวมถึงปรับปรุงการสื่อสารข้อมูลนั้นให้ดีขึ้น

Reference : ศกวิชาชีพบัญชี

*ใช้ในกรณีที่เกิดการเลือกจัดทางผลการดำเนินงานการเงินเดี่ยว (งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ธรรมนิติ DHARMNITI

การวิเคราะห์รายการทางบัญชีที่ต้องระมัดระวัง

ประเภทของรายการ

การจัดประเภทรายการ (Classification of Items) หมายถึง การจัดกลุ่มหรือจัดหมวดหมู่ของรายการต่างๆ ในงบการเงิน หรือในระบบบัญชี เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์และทำความเข้าใจข้อมูลทางการเงิน โดยทั่วไปแล้ว การจัดประเภทรายการจะอ้างอิงตามลักษณะของรายการนั้นๆ เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย

การจัดประเภทรายการ (Classification of Items)

งบการเงิน

รายการที่มีลักษณะลงทุน	รายการเพื่อหากำไร
<ol style="list-style-type: none"> 1. รายการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์หรือได้ประโยชน์ 2. มีประโยชน์ใช้สอยเกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี 3. รายการเพื่อการต่อเติม ขยายออก 4. รายการเพื่อการปรับปรุงหรือทำให้ดีขึ้น 5. รายการเพื่อการเปลี่ยนแปลงแทน 6. รายการในการโยกย้ายหรือติดตั้งใหม่ที่ให้ประโยชน์เกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ 2. รายการที่มีประโยชน์ใช้สอยจะไม่เกิน 1 รอบระยะเวลาบัญชี 3. รายการเพื่อทำให้ทรัพย์สินคงสภาพเดิม 4. รายการเพื่อให้สินค้าหรือบริการพร้อมที่จะขาย 5. รายการในการโยกย้ายหรือติดตั้งใหม่ที่ให้ประโยชน์ไม่เกิน 1 รอบระยะเวลาบัญชี

ยอดคงเหลือทางบัญชี

ยอดคงเหลือทางบัญชี (Account Balance) หมายถึง จำนวนเงินที่คงเหลืออยู่ในบัญชี ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยคำนวณจากผลต่างระหว่างยอดรวมด้านเดบิตและยอดรวมด้านเครดิตของบัญชีนั่นๆ

การเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) คือ การทำให้ข้อมูลเป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณะหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในบริบทต่างๆ การเปิดเผยข้อมูลมีความสำคัญแตกต่างกันไป เช่น ในการลงทุน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท ช่วยให้ผู้ลงทุนตัดสินใจได้. ในด้านกฎหมาย การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม

การเปิดเผยข้อมูล (ต่อ)

หลักการสำคัญของการเปิดเผยข้อมูล:

ความถูกต้อง

- ข้อมูลที่เปิดเผยต้องถูกต้องและเป็นความจริง

ความครบถ้วน

- ข้อมูลที่เปิดเผยต้องครบถ้วนและครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ความทันการณ์

- ข้อมูลที่เปิดเผยต้องทันต่อเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน

ความโปร่งใส

- การเปิดเผยข้อมูลต้องโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ความเท่าเทียม

- ผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้รับข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน

การกระทบบยอดบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร การควบคุมเงินสด

การกระทบบยอคบัญญัติเงินสดและเงินฝากธนาคาร การควบคุมเงินสด

1.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (Cash and cash equivalents)

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารทุกประเภท ทั้งนี้ไม่รวมเงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ) เช่น

1.1.1 ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่กิจการมีอยู่ รวมทั้งเงินสดย่อย ธนาณัติ ตั๋วแลกเงินไปรษณีย์

1.1.2 เงินฝากธนาคารกระแสรายวันและออมทรัพย์ รวมทั้งบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ซึ่งกำหนดให้แสดงไว้ในรายการที่ 1.2 และ 2.5 แล้ว

1.1.3 เช็คที่ถึงกำหนดชำระแต่ยังมีได้นำฝาก เช็คเดินทาง ดราฟต์ของธนาคาร

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้และมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าน้อย หรือไม่มีสาระสำคัญ เช่น เงินลงทุนที่มีวันครบกำหนดในระยะเวลาสั้น หรือเงินฝากประจำที่มีระยะเวลาจ่ายคืนในระยะเวลาสั้น กล่าวคือ 3 เดือน หรือน้อยกว่านับจากวันที่ได้มา เป็นต้น

49

การกระทบบยอคบัญญัติเงินสดและเงินฝากธนาคาร การควบคุมเงินสด (ต่อ)

การควบคุมเงินสด (Cash Control) หมายถึง กระบวนการและมาตรการที่ใช้ในการจัดการและควบคุมการรับ-จ่ายเงินสดของกิจการ เพื่อให้แน่ใจว่าเงินสดถูกใช้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การควบคุมเงินสดที่ดีจะช่วยลดความเสี่ยงในการทุจริต การสูญหาย และการใช้เงินสดในทางที่ผิด

การกระตบยอคบัญญัติเงินสดและเงินฝากธนาคาร การควบคุมเงินสด (ต่อ)

การควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดรับ:

การใช้เครื่องบันทึกเงินสด

- ควรใช้เครื่องบันทึกเงินสดและกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการเปิดเครื่องและนำเทปบันทึกไปตรวจสอบ

การออกไปเสร็จรับเงิน

- ควรออกไปเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงินสด

การนำเงินฝากธนาคาร

- ควรนำเงินสดที่ได้รับฝากธนาคารทันที

การทำรายงานการรับเงิน

- ควรทำรายงานการรับเงินประจำวันและส่งให้ผู้ตรวจสอบ

การกระตบยอคบัญญัติเงินสดและเงินฝากธนาคาร การควบคุมเงินสด (ต่อ)

การควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดจ่าย:

การใช้ใบสำคัญจ่าย

- ควรใช้ระบบใบสำคัญจ่ายเพื่อควบคุมการจ่ายเงิน

การจ่ายเงินผ่านเช็ค

- ควรจ่ายเงินผ่านเช็คเพื่อเป็นหลักฐาน

การควบคุมวงเงินสดย่อย

- ควรกำหนดวงเงินสดย่อยและวิธีการเบิกจ่ายที่ชัดเจน

การกระทบบยอดและการวิเคราะห์ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารและเงิน
เบิกเกินบัญชีธนาคาร

การกระทบบยอดและการวิเคราะห์ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารและเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

FIRST BANK OF WIKI
1425 JAMES ST, PO BOX 4000
VICTORIA BC V8X 3X4 1-800-555-5555

CHEQUING ACCOUNT STATEMENT
Page : 1 of 1

JOHN JONES
1643 DUNDAS ST W APT 27
TORONTO ON M6K 1V2

Statement period	Account No.
2003-10-09 to 2003-11-08	00005-123-456-7

Date	Description	Ref.	Withdrawals	Deposits	Balance
2003-10-08	Previous balance				0.55
2003-10-14	Payroll Deposit - HOTEL			694.81	695.36
2003-10-14	Web Bill Payment - MASTERCARD	9685	200.00		495.36
2003-10-16	ATM Withdrawal - INTERAC	3990	21.25		474.11
2003-10-16	Fees - Interac		1.50		472.61
2003-10-20	Interac Purchase - ELECTRONICS	1975	2.99		469.62
2003-10-21	Web Bill Payment - AMEX	3314	300.00		169.62
2003-10-22	ATM Withdrawal - FIRST BANK	0064	100.00		69.62
2003-10-23	Interac Purchase - SUPERMARKET	1559	29.08		40.54
2003-10-24	Interac Refund - ELECTRONICS	1975		2.99	43.53
2003-10-27	Telephone Bill Payment - VISA	2475	6.77		36.76
2003-10-28	Payroll Deposit - HOTEL			694.81	731.57
2003-10-30	Web Funds Transfer - From SAVINGS	2620		50.00	781.57
2003-11-03	Pre-Auth. Payment - INSURANCE		33.55		748.02
2003-11-03	Cheque No. - 409		100.00		648.02
2003-11-06	Mortgage Payment		710.49		-62.47
2003-11-07	Fees - Overdraft		5.00		-67.47
2003-11-08	Fees - Monthly		5.00		-72.47
*** Totals ***			1,515.63	1,442.61	

การกระทบบยอดและการวิเคราะห์ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารและเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (ต่อ)

บัญชี โดยตั้งเป็นบัญชีพักไว้ชั่วคราวเพื่อรอแจ้งหะการล้างบัญชีในภายหลัง

เดบิต เงินฝากธนาคาร 30,000

เครดิต บัญชีพัก 30,000

เมื่อทราบว่ารับชำระจากลูกหนีรายใด ก็ทำการปรับปรุงรายการ ดังนี้

เดบิต บัญชีพัก 30,000

เครดิต ลูกหนี้การค้า-นายA 10,000

เครดิต ลูกหนี้การค้า-นายB 10,000

เครดิต ลูกหนี้การค้า-นายC 10,000

การกระทบบยอดและการวิเคราะห์ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารและเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (ต่อ)

เช็ครับล่วงหน้า

หมายถึง เช็คที่กิจการได้รับ แต่
ยังไม่สามารถขึ้นเงินได้ หรือ
เช็ค ลงวันที่ไว้ล่วงหน้า

เช็คค้างจ่าย

หมายถึง เช็คที่กิจการจ่ายให้ผู้รับ
เงินแล้ว แต่ผู้รับเงินยังไม่นำเช็คไป
ฝากเข้าบัญชี หรือนำไปขึ้นเงิน

เช็คระหว่างทาง

หมายถึง เช็คที่กิจการนำฝากเข้า
บัญชีแล้ว แต่อยู่ในขั้นตอนการ
เรียกเก็บเงินของธนาคาร

เช็คเดิน

หมายถึง เช็คที่กิจการนำฝากเข้า บัญชี
แล้ว แต่ธนาคารปฏิเสธการ จ่ายเงิน
ตามเช็ค

การกระทบยอดและการวิเคราะห์ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารและเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (ต่อ)

บริษัท ชัยรุ่ง จำกัด			
บริษัทผู้ยื่นยอดเงินฝากธนาคาร			
วันที่ 31 ธันวาคม 25X1			
			(หน่วย : บาท)
ยอดคงเหลือของสมุดบัญชีบริษัท			8,968.76
<u>ใบ</u> เช็คจ่าย			
เลขที่ 1812	140.88		
เลขที่ 1962	69.12		
เลขที่ 2008	<u>151.32</u>		
พนักงานลงบัญชีผิด	<u>852.84</u>	<u>1,214.16</u>	
ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของบริษัท			10,182.92
<u>ใบ</u> เช็คคืน			
ธนาคารหักผิดบัญชี	876.47		
ธนาคารหักผิดบัญชี	546.33		
เงินฝากระหว่างทาง	2,100.33		
ค่าธรรมเนียม	<u>7.80</u>	<u>3,530.90</u>	
			<u>6,652.02</u>

เทคนิคการวิเคราะห์บัญชีลูกหนี้

เทคนิคการวิเคราะห์บัญชีลูกหนี้

ลูกหนี้การค้า

- ลูกหนี้จากการขาย
- ลูกหนี้จากการให้บริการ

ลูกหนี้อื่น

- ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง
- ลูกหนี้จากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- เงินตรงจ่าย
- รายได้ค้างรับ (ดอกเบี้ยย / เงินปันผล)
- ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 101 หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

หนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

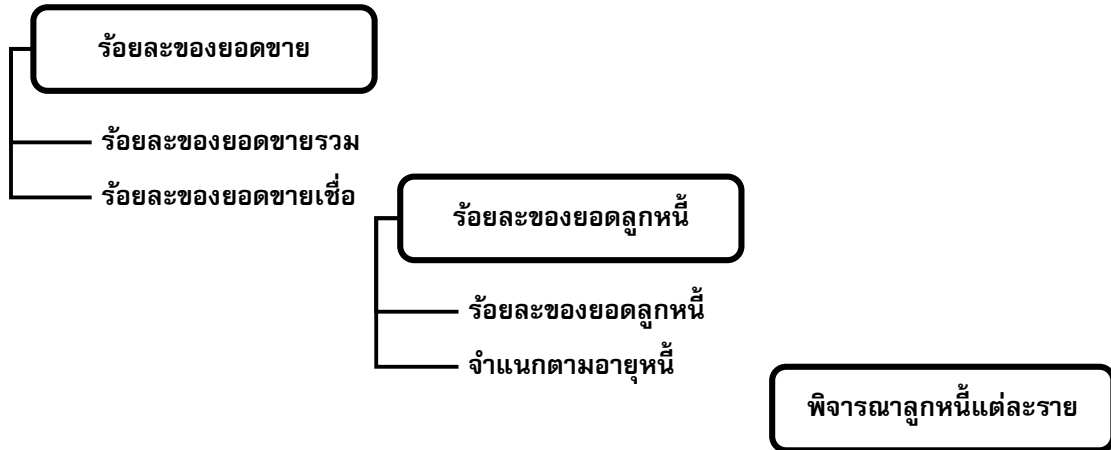
หนี้สูญ

ลูกหนี้ที่ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ และได้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

จำนวนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดหมายว่าจะเก็บได้

การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

61

การตัดจำหน่ายหนี้สูญ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการตัดจำหน่ายหนี้สูญทางบัญชี

การตัดจำหน่าย
โดยตรง

กิจการไม่บันทึกรายการจนกว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีลูกหนี้สูญจริง

รายการ	เดบิต	เครดิต
Dr หนี้สูญ (ค่าใช้จ่าย) Cr ลูกหนี้	xxx	xxx

โดยประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ โดยคำนวณจากยอดขายหรือยอดลูกหนี้แล้วบันทึกจำนวนที่ประมาณขึ้น ซึ่งวิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญเป็นวิธีที่นิยมใช้กัน

รายการ	เดบิต	เครดิต
Dr หนี้สงสัยจะสูญ (ค่าใช้จ่าย) Cr ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ปรับมูลค่าลูกหนี้)	xxx	xxx

การตั้งค่าเผื่อ

IFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน : ตัวอย่างการคำนวณการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน โดยวิธีอย่างง่าย

วิธีการอย่างง่ายของ IFRS 9

- ให้ถือปฏิบัติกับลูกหนี้การค้า ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า และสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา
- โดยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเสมอ

ขั้นตอนในการพิจารณาการวัดมูลค่า -

“ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตด้วยวิธีอย่างง่าย (Simplified Model)”

1

การพิจารณาข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีต

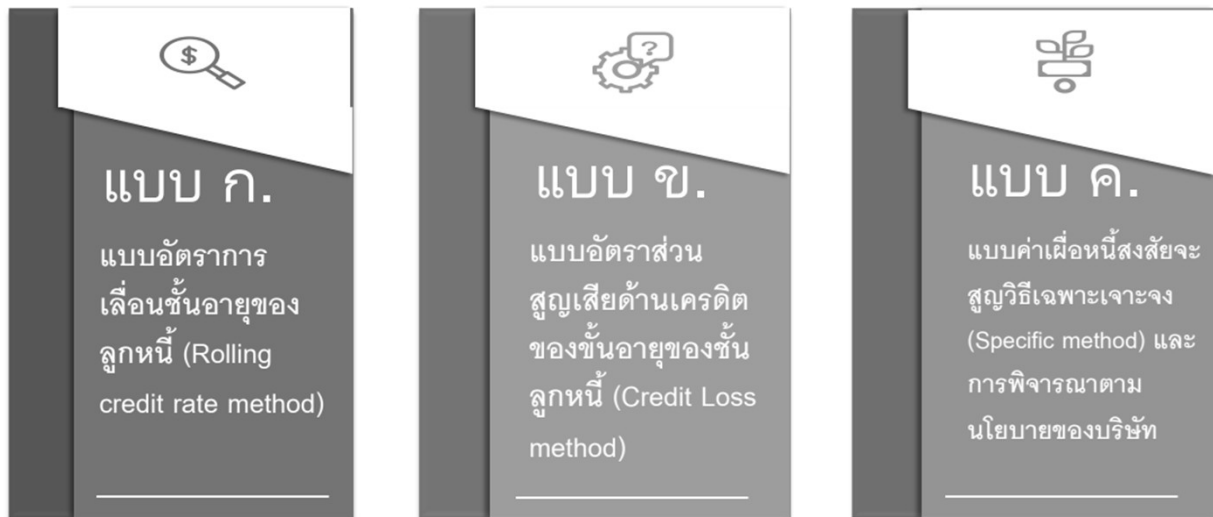
2

การปรับปรุงข้อมูลผลขาดทุนในอดีตด้วยการคาดการณ์สภาพการณ์ในอนาคต (Forward-looking information) และคำนวณอัตราด้อยค่า (Impairment rate)

3

การคำนวณค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (impairment loss) ณ วันสิ้นงวดบัญชี

ตัวอย่าง วิธีการคำนวณอัตราส่วนการผิดนัดชำระหนี้ (default rate)

บริษัท มั่นคง จำกัด ขายอุปกรณ์ก่อสร้าง โดยส่วนมากขายเป็นเงินเชื่อให้แก่ลูกค้าทั้งรายใหญ่และรายย่อย บริษัทได้เก็บข้อมูลลูกค้าในอดีตมาเพื่อเตรียมข้อมูลในการคำนวณหาการด้อยค่าของลูกค้าหนี้ ซึ่งเมื่อจัดตามอายุของลูกค้าหนี้แล้ว ได้ค่าสัดส่วน Credit Loss ต่อยอดลูกค้าหนี้ ดังนี้

- 0.3% สำหรับ ลูกค้าหนี้ที่ยังไม่หมดเขตกำหนดชำระ
- 8% สำหรับ ลูกค้าหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 1 – 30 วัน
- 26% สำหรับ ลูกค้าหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 31 – 60 วัน
- 58% สำหรับ ลูกค้าหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 61 – 90 วัน
- 82% สำหรับ ลูกค้าหนี้ที่เกินกำหนดชำระมากกว่า 90 วัน

บริษัทเชื่อว่าข้อมูลการด้อยค่าของลูกค้าหนี้การคำนวณนี้เชื่อถือได้ เพื่อใช้ในการคำนวณ ณ วันที่รายงานงบการเงิน เนื่องจากข้อมูลยังคงเกิดขึ้นสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามบริษัทได้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจในปีต่อ ๆ ไปน่าจะดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

ตัวอย่างการด้อยค่า – Simplified Approach

ดังนั้น บริษัทจึงปรับปรุงสัดส่วนการด้อยค่าด้วยข้อมูลปัจจุบันและที่คาดการณ์ โดยประมาณการ
ด้อยค่าลดลง 10% ในทุกกลุ่มอายุลูกหนี้ จึงคำนวณได้ดังนี้

อายุของลูกหนี้	ยอดลูกหนี้การค้า	อัตราการด้อยค่า	จำนวนเงิน
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	5,944,366	0.27%	16,050
เกินกำหนดชำระ 1-30 วัน	8,270	7.20%	595
เกินกำหนดชำระ 31-60 วัน	2,555	23.40%	60
เกินกำหนดชำระ 61-90 วัน	754	52.20%	394
เกินกำหนดชำระมากกว่า 90 วัน	1,300	73.80%	960
	5,954,945		18,059

เดบิต ขาดทุนจากการด้อยค่า	18,059
เครดิต ค่าเผื่อการด้อยค่า	18,059

ที่มา : สถาบันวิจัย

67

ลูกหนี้ค้างจ่ายแบบสรุปรูป

ณ วันที่ 25 มี.ค. 2566

วันที่ : 25/03/66

รหัสลูกค้า ท-01 ถึง ย-01

ประเภทลูกค้าจาก ถึง ๗๗

พนักงานขาย ถึง

ลูกค้า/รหัส	เอกสาร	ยอดคงค้าง

ประเภทลูกค้า : ลูกค้าประจำ		
เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด /น-02	1 ใบ	90,950.00
UNILEVER THAI TRADING LIMITED /ย-01	3 ใบ	416,230.00
อาหารยอดคุณ จำกัด /อ-02	3 ใบ	1,563,270.00

รวมตามประเภทลูกค้า ลูกค้าประจำ	3 ราย	7 ใบ 2,070,450.00
		=====
รวมทั้งสิ้น	ลูกค้า 3 ราย	7 ใบ 2,070,450.00
		=====

>>>> จบรายงาน <<<<

68

รหัสลูกค้า	ท-01	ถึง	ช-01				
ประเภทลูกค้าจาก		ถึง	๗๕				
พนักงานขาย		ถึง					
วันที่	เอกสาร#	พนักงานขาย ตัดยอดโดย	วันที่	ยอดในบิล	ยอดชำระ ยอดที่ตัด	ยอดคงค้าง จะครบกำหนด เกิน 60 วัน ภายใน 60 วัน

ประเภทลูกค้า : ลูกค้าประจำ							
เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด /น-02							
	21/11/65	IV-056/65		90,950.00	0.00	90,950.00	
					1 ใบ	90,950.00	0.00 0.00

UNILEVER THAI TRADING LIMITED /บ-01							
	24/11/65	IV-057/65		247,170.00	0.00	247,170.00	
	25/11/65	IV-058/65		156,220.00	0.00	156,220.00	
	01/12/65	IV-060/65		12,840.00	0.00	12,840.00	
					3 ใบ	416,230.00	0.00 0.00

				2 ราย	4 ใบ	507,180.00	0.00 0.00

การรับรู้รายการหนี้สูญได้รับคืน การบันทึกบัญชีเมื่อได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ตัดเป็นหนี้สูญไปแล้ว

การดำเนินการเพื่อให้หนี้สูญถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

รายการตัดจำหน่ายหนี้สูญ	หนี้ไม่เกิน 200,000 บาท	หนี้ไม่เกิน 2,000,000 บาท	2,000,000 บาท ขึ้นไป
ให้ติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณี โดยมีหลักฐานการติดตามทวงถามอย่างชัดเจน และไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า (ก) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ (ข) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ผู้นั้นในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้	✓	✓	✓
ถ้าฟ้องลูกหนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ	✓		

การดำเนินการเพื่อให้หนี้สูญถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

รายการตัดจำหน่ายหนี้สูญ	หนี้ไม่เกิน 200,000 บาท	หนี้ไม่เกิน 2,000,000 บาท	2,000,000 บาท ขึ้นไป
ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่งและศาลได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนั้นแล้วหรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีแพ่งและศาลได้มีคำสั่งรับคำขอนั้นแล้ว		✓	✓
ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่งหรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีแพ่ง และในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้วแต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้			✓

การดำเนินการเพื่อให้หนี้สูญถือเป็นรายการทางภาษีได้

รายการตัดจำหน่ายหนี้สูญ	หนี้ไม่เกิน 200,000 บาท	หนี้ไม่เกิน 2,000,000 บาท	2,000,000 บาท ขึ้นไป
ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายและศาลได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนั้นแล้วหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และศาลได้มีคำสั่งรับคำขอรับชำระหนี้แล้ว		✓	✓
ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้ นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว			✓

การวิเคราะห์บัญชีสินค้าคงเหลือ

การกระทบยอดบัญชีสินค้าคงเหลือ

เมื่อมีการซื้อหรือขายสินค้าเกิดขึ้น จะต้องมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือของกิจการ เพื่อกำหนดมูลค่า และเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนไม่สูญหาย ในการตรวจนับสินค้าและวัตถุดิบ นิยมตรวจนับกัน 4 วิธี คือ

ทยอยนับทั้งปี

แบ่งการตรวจนับออกเป็นเดือน ในแต่ละเดือนจะตรวจนับสินค้าจำนวนหนึ่ง และต่อไปก็จะมีการตรวจนับสินค้าใหม่อีกจำนวนหนึ่ง ไปเรื่อยๆ ตลอดทั้งปี

ตรวจนับแบบนับพลัน

เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยว่าสินค้านั้นสูญหาย ถูกขโมย จะทำกันตรวจนับแบบนับพลันทันทีโดยไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจนับไว้

การกระทบยอดบัญชีสินค้าคงเหลือ (ต่อ)

ทยอยนับทั้งปี

แบ่งการตรวจนับออกเป็นเดือน ในแต่ละเดือนจะตรวจนับสินค้าจำนวนหนึ่ง และต่อไปก็จะมีการตรวจนับสินค้าใหม่อีกจำนวนหนึ่ง ไปเรื่อยๆ ตลอดทั้งปี

ตรวจนับแบบนับพลัน

เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยว่าสินค้านั้นสูญหาย ถูกขโมย จะทำกันตรวจนับแบบนับพลันทันทีโดยไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจนับไว้

การปรับปรุงบัญชีสินค้าคงเหลือขาด/เกิน

การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุนและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (NRV)

สินค้าคงเหลือ ต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

ราคาทุน

**เปรียบเทียบกัน
ว่าราคาไหนต่ำกว่า**

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุนและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (NRV) (ต่อ)

ตัวอย่าง

ณ วันสิ้นงวดบัญชี กิจการมีจำนวนสินค้าคงเหลือจำนวน 5 รายการ และราคาทุนของสินค้าคงเหลือ แสดงได้ดังนี้

สินค้า	จำนวน	ราคาทุนต่อหน่วย	ราคาทุนสินค้าคงเหลือ
A	50 ชิ้น	800 บาท	40,000 บาท
B	30 ชิ้น	600 บาท	18,000 บาท
C	70 ชิ้น	500 บาท	35,000 บาท
D	20 ชิ้น	1,200 บาท	24,000 บาท
E	15 ชิ้น	1,300 บาท	19,500 บาท
รวมราคาทุนสินค้าคงเหลือ			136,500 บาท

79

การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุนและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (NRV) (ต่อ)

ตัวอย่าง (ต่อ)

กิจการจะต้องนำราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งราคาไหนต่ำกว่าจะใช้ราคานั้น เป็นราคาของสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชี

สินค้า	ราคาทุน	มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	มูลค่าสินค้าคงเหลือ
A	800 บาท	810 บาท	800 บาท
B	600 บาท	585 บาท	585 บาท
C	500 บาท	630 บาท	500 บาท
D	1,200 บาท	1,125 บาท	1,125 บาท
E	1,300 บาท	1,440 บาท	1,300 บาท

80

การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุนและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (NRV) (ต่อ)

ตัวอย่าง (ต่อ)

ณ วันสิ้นงวดบัญชี กิจการต้องแสดงมูลค่าของสินค้าคงเหลือ ดังนี้

สินค้า	จำนวน	ราคาสินค้าต่อหน่วย	มูลค่าสินค้าคงเหลือ
A	50 ชิ้น	800 บาท	40,000 บาท
B	30 ชิ้น	585 บาท	17,550 บาท
C	70 ชิ้น	500 บาท	35,000 บาท
D	20 ชิ้น	1,125 บาท	22,500 บาท
E	15 ชิ้น	1,300 บาท	19,500 บาท
รวม มูลค่าของสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด			134,550 บาท
หัก ราคาทุนสินค้าคงเหลือ			136,500 บาท
มูลค่าสินค้าคงเหลือที่ปรับลดลง			1,950 บาท

การประมาณการสินค้าเสื่อมคุณภาพ (Provision)

การตั้งค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ ดังนี้

No	รายละเอียด	ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ					
		0 - 18 M	> 18 - 24 M	> 24 - 36 M	> 36 - 48 M	> 48 - 60 M	> 60 M
1	กลุ่มอุปกรณ์เครื่องครัว	0%	10%	15%	40%	70%	100%
2	กลุ่มอุปกรณ์และเครื่อง ทำความสะอาด	0%	10%	15%	40%	70%	100%
3	กลุ่มอุปกรณ์และเครื่อง ประหยัดพลังงาน	0%	10%	15%	40%	70%	100%
4	กลุ่มสินค้า-วัตถุดิบ	0%	0%	25%	50%	75%	100%
5	กลุ่มสินค้า-สินค้า สำเร็จรูป (น้ำยา)	0%	100%				

การประมาณการสินค้าเสื่อมคุณภาพ (Provision) (ต่อ)

2. สินค้าคงเหลือ

2.1 สินค้าสำเร็จรูป และ สินค้ากึ่งสำเร็จรูป (FG, Semi – Product)

พิจารณาตั้งค่าเผื่อโดยหากมีอายุเกิน 6 เดือนนับจากวันที่ผลิต จนถึงวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี บริษัทจะต้องสำรวจค่าเผื่อลดมูลค่าของสินค้าคงเหลือด้วยผลต่างของราคาทุนทางบัญชีเทียบกับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เมื่อมูลค่าต่ำกว่าราคาทุน

2.2 วัสดุบรรจุภัณฑ์ และ วัสดุสิ้นเปลือง (Packaging) ตั้งสำรอง 100% ทุกรายการ เมื่อเป็นไปเงื่อนไขของอายุที่กำหนดไว้ตามด้านล่าง ณ วันปิดบัญชี ดังนี้

- กลุ่มที่เป็นกระดาษ อายุเกิน 3 ปี
- กลุ่มที่เป็นพลาสติก PVC หรือถุงพลาสติก อายุเกิน 10 ปี

๘๓

การตัดจำหน่ายสินค้าคงเหลือ

การรับรู้สินค้าคงเหลือ

- การรับรู้สินค้าคงเหลือเป็นค่าใช้จ่าย
- เมื่อจำหน่ายหรือขายสินค้าออกจากกิจการ
- รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อมีการรับรู้รายได้เกิดขึ้น
- เมื่อมีการปรับมูลค่าของสินค้าคงเหลือให้กับเท่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
- เมื่อมีผลขาดทุนจากสินค้าที่เกิดขึ้น

สินค้าขาดหรือสินค้าเกินจากรายงานสินค้าคงเหลือและวัตถุดิบ

การทำลายสินค้า

วิธีการทำลายสินค้าหรือวัตถุดิบเนื่องมาจากสินค้าและวัตถุดิบนั้นเป็น

- ของเสีย
- เสื่อมคุณภาพ
- มีตำหนิ
- หมดสมัยนิยมหรือล้าสมัย
- หมดอายุ
- เศษซาก

การทำลายสินค้า (ต่อ)

เมื่อกิจการมีสินค้าหรือวัตถุดิบที่**ไม่ต้องการขายแต่ต้องการทำลาย** การ**บันทึกรายการเป็นรายจ่าย** สำหรับของเสียเกินปกติที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต สินค้าที่เสื่อมคุณภาพ สินค้ามีตำหนิ สินค้าที่หมดสมัยนิยม สินค้าที่หมดอายุและเศษซาก ถ้ามีความประสงค์จะตัดต้นทุนดังกล่าวเป็น **รายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ** ของรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้ทำลายนั้น กิจการต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

การทำลายสินค้า (ต่อ)	
หลักเกณฑ์การทำลายสินค้าและวัตถุดิบ	
กรณีอยู่ในเขตปลอดอากร Free Zone / EPZ	กรณีได้รับการส่งเสริมการลงทุน BOI
ปฏิบัติตามวิธีการของ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ปฏิบัติตามวิธีการของ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
เชิญผู้สอบบัญชีมาเป็นพยานในการทำลาย หรือ จัดทำรายงานให้ผู้สอบบัญชีรับทราบ	เชิญผู้สอบบัญชีมาเป็นพยานในการทำลาย หรือ จัดทำรายงานให้ผู้สอบบัญชีรับทราบ
ให้ผู้สอบบัญชีรับรองแบบงบแสดงฐานะการเงิน	ให้ผู้สอบบัญชีรับรองแบบงบแสดงฐานะการเงิน
ไม่ต้องแจ้งกรมสรรพากร	ไม่ต้องแจ้งกรมสรรพากร

การทำลายสินค้า (ต่อ)	
หลักเกณฑ์การทำลายสินค้าและวัตถุดิบ (ต่อ)	
กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่น	
ไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้	สามารถเก็บรักษาและรอการทำลายได้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ต้องแจ้งกรมสรรพากร 2. ต้องมีพนักงานของกิจการเป็นพยาน 3. เชิญผู้สอบบัญชีมาเป็นพยาน 	<p>โดยสภาพสามารถเก็บรักษาและรอการทำลาย พร้อมกันได้เมื่อมีปริมาณที่เหมาะสม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แจ้งกรมสรรพากรล่วงหน้า 30 วันก่อนวัน ทำลาย 2. ต้องมีพนักงานของกิจการเป็นพยาน 3. เชิญผู้สอบบัญชีมาเป็นพยาน

การทำลายสินค้า (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางบัญชีเมื่อมีการทำลายสินค้า

เมื่อมีการทำลายสินค้าและได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.79/2541 เรียบร้อยแล้ว แนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงาน มีดังนี้

1. ต้องเก็บรักษาเอกสารหรือรายงานการขออนุมัติการทำลาย ที่มีลายเซ็นของผู้มีอำนาจอนุมัติให้ทำลายไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้สรรพากรตรวจสอบ
2. บันทึกในรายงานสินค้าและวัตถุดิบในช่อง “จ่าย” และหมายเหตุ “ทำลายเมื่อวันที่.....”

การทำลายสินค้าและวัตถุดิบตามหลักเกณฑ์ของกรมสรรพากร **ไม่ต้องมีการบันทึกรายการอื่นใดในทางบัญชี** อีก เพราะจะเป็นการบันทึกบัญชีซ้ำซ้อนเนื่องจากการบันทึก “จ่าย” จากรายงานได้ทำให้มูลค่าสินค้าและวัตถุดิบปลายงวดลดลงไปแล้ว

การวิเคราะห์บัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

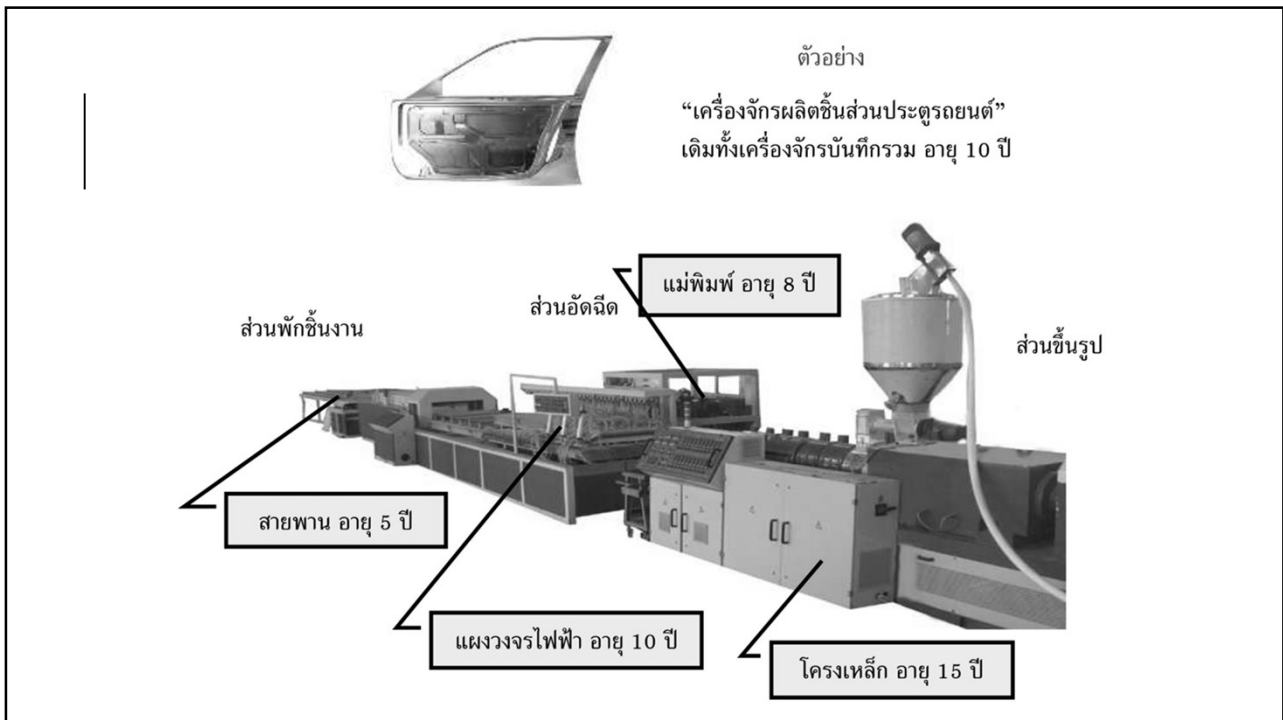
กิจการต้องวัดมูลค่าของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่เข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการเป็นสินทรัพย์ โดยใช้ราคาทุน

ราคาทุนของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

1. ราคาซื้อรวมอากรขาเข้า และภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้หลังหักส่วนลดการค้าและจำนวนที่ได้รับคืนจากผู้ขาย
2. ต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร
3. ต้นทุนที่ประเมินในเบื้องต้นสำหรับการซื้อ การขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ซึ่งเป็นการระงับการของกิจการที่เกิดขึ้น เมื่อกิจการได้สินทรัพย์นั้นมาหรือเป็นผลจากการใช้สินทรัพย์นั้นในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่มีใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการผลิตสินค้าคงเหลือในระหว่างรอบระยะเวลาสั้น

การคำนวณค่าเสื่อมราคา (ต่อ)

วิธีเส้นตรง Straight-line	วิธียอดคงเหลือลดลง Double-declining	วิธีจำนวนผลผลิต Units of output
ค่าเสื่อมราคามีจำนวนคงที่ตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ หากมูลค่าคงเหลือนั้นไม่เปลี่ยนแปลง	ค่าเสื่อมราคาลดลงตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาขึ้นอยู่กับประโยชน์หรือผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์
$\frac{\text{ราคาทุนของสินทรัพย์} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งานของสินทรัพย์}}$	2 เท่าของอัตราเส้นตรง	$\frac{\text{ราคาทุนของสินทรัพย์} - \text{ราคาซาก}}{\text{ปริมาณผลผลิต}}$
แบบตรง	แบบเร่ง	ตามการใช้งาน

การคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรตามส่วนประกอบ

ส่วนประกอบของเครื่องจักร	ราคาทุนของส่วนประกอบ	อายุการใช้ประโยชน์ของแต่ละส่วนประกอบ	ค่าเสื่อมราคาต่อปี ของแต่ละส่วนประกอบ
โครงเหล็ก	75,000,000	15 ปี	5,000,000
แผงวงจรไฟฟ้า	60,000,000	10 ปี	6,000,000
แม่พิมพ์	45,000,000	8 ปี	5,625,000
สายพาน	20,000,000	5 ปี	4,000,000
รวม	200,000,000		20,625,000

สมมติว่าไม่มีมูลค่าซาก

อัตรากำลังราคา ตามหลักภาษีอากร

ประเภทสินทรัพย์	หักค่าเสื่อมไม่เกินร้อยละ
(1) อาคาร อาคารถาวร อาคารชั่วคราว	5 100
(2) ดันทุนเพื่อการได้มาซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สูญสิ้นไปได้	5
(3) ดันทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการเช่า กรณีไม่มีหนังสือสัญญาเช่า หรือมีหนังสือสัญญาเช่าที่มีข้อกำหนด ให้ต่ออายุการเช่าได้ โดยเงื่อนไขในการต่ออายุนั้นเปิดโอกาสให้ต่ออายุการเช่ากันได้ต่อ ๆ ไป กรณีมีหนังสือสัญญาเช่าที่ไม่มีข้อกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้ หรือมีข้อกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้เพียงระยะเวลาอันจำกัดแน่นอน	10 100 หากด้วยจำนวนปีอายุการเช่าและอายุที่ต่อได้รวมกัน
(4) ดันทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในกรรมวิธีสูตร กิจวิไล เครื่องหมายการค้า สิทธิประกอบกิจการตามใบอนุญาต สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น กรณีไม่จำกัดอายุการใช้ กรณีจำกัดอายุการใช้	10 100 หากด้วยจำนวนปีอายุการใช้
(5) ทรัพย์สิ้นอย่างอื่น ซึ่งโดยสภาพของทรัพย์สินนั้นสึกหรอหรือเสื่อมราคาได้ นอกจากที่ดินและสินค้า	20

การตัดจำหน่ายบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

Update

เพิ่มเติม

1. ทางเลือกในการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการด้วยวิธี “การตีราคาใหม่” (เพิ่มหลักการวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูล) (โดยการนำประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 42/2563 เข้ามารวม)
2. เพิ่มเติมเรื่อง “ที่ดินอาจมีอายุการใช้ประโยชน์จำกัด”
3. เพิ่มเติมเรื่องการใช้ “มูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์แทนประมาณราคาขายหักด้วยต้นทุนในการขาย” สำหรับการพิจารณาเรื่องการลดลงของมูลค่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (โดยการนำประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 13/2555 เข้ามารวม)
4. แก้ไขเรื่องการจัดประเภทรายการ “สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย” บทที่ 10 หน้า 40-48
5. เพิ่มเติมนิยาม “มูลค่าตามบัญชี”

98

การตีราคาใหม่ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ใหม่ (Revaluation)

การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ

Update

วิธีราคาทุน

โดยแสดงรายการดังกล่าวด้วย ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

วิธีการตีราคาใหม่

- ภายหลังจากการรับรู้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์ หากที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นั้นสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องวัดมูลค่ารายการดังกล่าวด้วยราคาที่เป็นใหม่
- ราคาที่เป็นใหม่ คือมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการตีราคาใหม่หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าที่เกิดขึ้นในภายหลัง
- การตีราคาใหม่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ (ทุก 3 หรือ 5 ปี) เพื่อให้แน่ใจว่า มูลค่าตามบัญชีจะไม่แตกต่างจากมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินอย่างมีสาระสำคัญ

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

ทั้งนี้กิจการต้องใช้นโยบายบัญชีเดียวกันสำหรับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน

การตีราคาใหม่ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ใหม่ (Revaluation)(ต่อ)

วิธีการตีราคาใหม่ - ตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้น

- หากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ทำให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้น
 - กิจการต้องรับรู้มูลค่าที่เพิ่มขึ้นไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นโดยตรง (หรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) และ
 - รับรู้จำนวนสะสมไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นภายใต้บัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์”
- อย่างไรก็ตาม กิจการต้องรับรู้ส่วนเพิ่มจากการตีราคาใหม่นี้ในกำไรหรือขาดทุนไม่เกินจำนวนที่ตีราคาสินทรัพย์ดังกล่าวลดลงในอดีตและเคยรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

ชื่อบัญชี	เดบิต	เครดิต
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	XX	
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์		XX
กลับรายการผลขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ (ถ้ามี)		XX

วิธีการตีราคาใหม่ - ตีราคาสินทรัพย์ลดลง

- หากตีราคาสินทรัพย์ลดลง กิจการต้องรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ลดลงจากการตีราคาใหม่ในกำไรหรือขาดทุน
- อย่างไรก็ตาม กิจการต้องนำส่วนที่ลดลงจากการตีราคาใหม่ไปรับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้นโดยตรง (หรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ในจำนวนที่ไม่เกินยอดคงเหลือด้านเครดิตที่มีอยู่ในบัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” ของสินทรัพย์รายการเดียวกันนั้น

ชื่อบัญชี	เดบิต	เครดิต
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ (ถ้ามี)	XX	
ผลขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	XX	
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์		XX

ตัวอย่างการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ (การตีราคาใหม่ - ปรับเพิ่ม)

Update

- ต้นปี 25x0 กิจการซื้อเครื่องจักรมาในราคาทุน 4,200,000 บาท ประมาณมูลค่าคงเหลือ 200,000 บาท ประมาณอายุการใช้ประโยชน์ 10 ปี
- กิจการเลือกใช้วิธีตีราคาใหม่ ต่อมาวันที่ 31 ธันวาคม 25x2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องจักรเท่ากับ 3,600,000 บาท
- กิจการคิดค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรง

- จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคา เท่ากับ 4,000,000 บาท (4,200,000 - 200,000 บาท)
- ค่าเสื่อมราคาต่อปีเท่ากับ 400,000 บาท (4,000,000 บาท/10ปี)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2)	หน่วย (บาท)
ราคาทุน	4,200,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม (400,000 x 3 ปี)	(1,200,000)
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2	3,000,000
มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2	3,600,000
ปรับเพิ่มมูลค่าตามบัญชี	600,000

ธรรมนิติ
DHARMNITI

ตัวอย่างการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ (การตีราคาใหม่ - ปรับเพิ่ม)

Update

วิธีที่ 2 กิจการเลือกนำค่าเสื่อมราคาสะสมไปหักออกจากมูลค่าของสินทรัพย์ก่อนแล้วจึงปรับมูลค่าของสินทรัพย์ (ตามย่อหน้า 10.17.2)

- วิธีการนี้คือลดยอดค่าเสื่อมราคาสะสมให้เป็นศูนย์ก่อนโดยปรับปรุงคู่กับมูลค่าของสินทรัพย์ จากนั้นจึงปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีที่เหลือของสินทรัพย์ (3,000,000 บาท) ให้เป็นมูลค่ายุติธรรม (3,600,000 บาท)

มูลค่าเครื่องจักร	ก่อนตีราคาใหม่	การปรับปรุง	หลังตีราคาใหม่
ราคาทุน (บาท)	4,200,000	(600,000)	3,600,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม (บาท)	(1,200,000)	1,200,000	-
มูลค่าตามบัญชี (บาท)	3,000,000	600,000	3,600,000

การบันทึกบัญชีของกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร	1,200,000	
Cr. เครื่องจักร		1,200,000
Dr. เครื่องจักร	600,000	
Cr. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร		600,000
บันทึกการตีราคาเครื่องจักรเพิ่มขึ้น		

ไปยังส่วนของเจ้าของโดยตรง (หรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น)

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

ธรรมนิติ
DHARMNITI

ตัวอย่างการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ (การตีราคาใหม่ - ปรับเพิ่ม)

Update

การคิดค่าเสื่อมราคาภายหลังการตีราคาใหม่

กิจการต้องคิดค่าเสื่อมราคาจาก “จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคา ซึ่งรวมถึงมูลค่าของราคาที่ตีใหม่หักด้วยมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์” ตารางต่อไปนี้จะแสดงการเปรียบเทียบการคิดค่าเสื่อมราคากรณีตีราคาใหม่

	หากตีราคาใหม่	หากไม่ตีราคาใหม่
มูลค่าตามบัญชี (บาท)	3,600,000	3,000,000
หักมูลค่าคงเหลือ (บาท)	(200,000)	(200,000)
จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคา (บาท)	3,400,000	2,800,000
ประมาณการอายุการใช้ประโยชน์คงเหลือ (ปี)	7	7
ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	485,714.29	400,000

เนื่องจากการตีราคาใหม่ส่งผลให้จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคามีมูลค่าสูงขึ้น ดังนั้นค่าเสื่อมราคาภายหลังการตีราคาใหม่จึงสูงกว่าค่าเสื่อมราคาก่อนการตีราคาใหม่ โดยกิจการต้องรับรู้ค่าเสื่อมราคาใหม่นี้ในงบกำไรขาดทุน

ตัวอย่างการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ (การตีราคาใหม่ - ปรับเพิ่ม)

Update

การโอนส่วนเกินทุนไปยังกำไรสะสม

ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรจำนวน 600,000 บาท กิจการอาจ

1

โอนไปยังกำไรสะสมโดยตรงเมื่อกิจการจำหน่ายหรือเลิกใช้เครื่องจักร (โอนทั้งจำนวน)

หรือ

2

กิจการอาจเลือกที่จะทยอยโอนส่วนเกินทุนบางส่วนไปยังกำไรสะสมในระหว่างที่กิจการใช้งานเครื่องจักรนั้น โดยส่วนเกินทุนที่ทยอยโอนจะเท่ากับผลต่างระหว่างค่าเสื่อมราคาที่ยังคงเหลือจากมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่กับค่าเสื่อมราคาที่ยังคงเหลือจากราคาทุนเดิมของสินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x๑ (วันจำหน่ายหรือเลิกใช้เครื่องจักร)

Dr. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร	600,000	
Cr. กำไรสะสม		600,000
โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรไปยังกำไรสะสม		

*กิจการยังต้องบันทึกค่าเสื่อมราคาต่อปีเท่ากับ 485,714.29 บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x3

Dr. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร	485,714.29	
Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร		485,714.29
บันทึกค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร		
Dr. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร	85,714.29	
Cr. กำไรสะสม		85,714.29
โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรไปยังกำไรสะสม		

ตัวอย่างการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ (การตีราคาใหม่ - ปรับลด)

Update

๓๓ (ต่อเนื่องจากตัวอย่างก่อนหน้า) ต่อมา วันที่ 31 ธันวาคม 25x4 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องจักรลดลงเหลือ 1,400,000 บาท

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x4)	หน่วย (บาท)
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 (จากตัวอย่างก่อนหน้า)	3,600,000.00
หักค่าเสื่อมราคาสะสม (ปีที่ 4 และ 5) (485,714.29 x 2)	(971,428.58)
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x4	2,628,571.42
มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x4	1,400,000.00
ปรับลดมูลค่าตามบัญชี	1,228,571.42

สมมติว่าการเลือกวิธีที่ 2 คือนำค่าเสื่อมราคาสะสมไปหักออกจากมูลค่าของสินทรัพย์ก่อนแล้วจึงปรับมูลค่าของสินทรัพย์ในการปรับปรุงบัญชี โดยการปรับลดมูลค่าตามบัญชีของเครื่องจักรจะขึ้นอยู่กับว่ากิจการได้เลือกใช้วิธีการโอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรไปยังกำไรสะสมแบบใด

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

ตัวอย่างการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ (การตีราคาใหม่ - ปรับลด)

Update

กรณีกิจการเลือกโอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรเมื่อจำหน่ายหรือเลิกใช้เครื่องจักร

เนื่องจากกิจการไม่เคยโอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร 600,000 บาท ไปยังกำไรสะสม การปรับลดมูลค่าของเครื่องจักรในครั้งนี้ จึงปรับลดมูลค่าของส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร 600,000 บาท ก่อน จากนั้นจึงรับรู้ยอดที่เหลือเป็นผลขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ 628,571.42 บาท

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร	971,428.58	
Cr. เครื่องจักร		971,428.58
Dr. ผลขาดทุนจากการตีราคาเครื่องจักร	628,571.42	
Dr. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร	600,000.00	
Cr. เครื่องจักร		1,228,571.42
บันทึกค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 25X3 และ 25X4 รวมถึงบันทึกการตีราคาเครื่องจักรลดลงเป็น 1,400,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X4		

กรณีกิจการเลือกทยอยโอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรไปยังกำไรสะสมระหว่างการใช้เครื่องจักร ด้วยผลต่างของค่าเสื่อมราคาที่คำนวณจากมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ (485,714.29 บาท) กับค่าเสื่อมราคาที่คำนวณจากราคาทุนเดิม (400,000 บาท) เท่ากับ 85,714.29 บาทต่อปี ในระยะเวลาสองปี ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักรคงเหลือเท่ากับ 428,571.42 บาท (600,000-(85,714.29 x 2 ปี) กิจการจึงปรับลดมูลค่าของส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร 428,571.42 บาทก่อน จากนั้นจึงรับรู้ยอดที่เหลือเป็นผลขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ 800,000.00 บาท

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร	971,428.58	
Cr. เครื่องจักร		971,428.58
Dr. ผลขาดทุนจากการตีราคาเครื่องจักร	800,000.00	
Dr. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาเครื่องจักร	428,571.42	
Cr. เครื่องจักร		1,228,571.42
Cr. เครื่องจักร		
บันทึกค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 25X3 และ 25X4 รวมถึงบันทึกการตีราคาเครื่องจักรลดลงเป็น 1,400,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X4		

วิธีราคาที่ดีใหม่ที่จะนำมาใช้ในการวัดมูลค่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ต้องดำเนินการอย่างไร และการทบทวนระยะเวลาในการตัดจำหน่าย วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาและมูลค่าคงเหลือ (ต่อ)

การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ

Update

วิธีราคาทุน

โดยแสดงรายการดังกล่าวด้วย ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

วิธีการตีราคาใหม่

- ภายหลังจากการรับรู้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์หากที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นั้นสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องวัดมูลค่ารายการดังกล่าวด้วยราคาที่ดีใหม่
- ราคาที่ดีใหม่ คือมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการตีราคาใหม่หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าที่เกิดขึ้นในภายหลัง
- การตีราคาใหม่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ (ทุก 3 หรือ 5 ปี) เพื่อให้แน่ใจว่า มูลค่าตามบัญชีจะไม่แตกต่างจากมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินอย่างมีสาระสำคัญ

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

ทั้งนี้กิจการต้องใช้นโยบายบัญชีเดียวกันสำหรับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน

การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถกำหนดอายุการให้ประโยชน์ที่แน่นอนได้ต้องตัดจำหน่ายอย่างไร

Update

1. แก้ไขเรื่องอายุการให้ประโยชน์สำหรับ “สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบได้แน่นอน”

2. เพิ่มปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

บทที่ 11 หน้า 49-57

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบได้แน่นอน
กิจการจะพิจารณาว่าอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบได้แน่นอนก็ต่อเมื่อจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ไม่พบข้อจำกัดที่สามารถคาดได้เกี่ยวกับระยะเวลาที่สินทรัพย์ดังกล่าวจะสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดสุทธิที่กิจการจะได้รับ

ข้อกำหนดนี้ไม่รวมถึง
“ค่าความนิยม (Goodwill)” นะครับ

กรณีข้างต้นให้กิจการกำหนดอายุการให้ประโยชน์

เดิม
ตัดจำหน่าย
เท่ากับ 10 ปี

ใหม่
ตัดจำหน่าย
ไม่เกิน 10 ปี

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

การโอนบัญชีหรือการจำหน่ายที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์

การโอนเปลี่ยนประเภท

หากกิจการเลือกใช้วิธีราคาทุน

การโอนระหว่างอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน อสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้ใช้งาน และสินค้าคงเหลือจะไม่ทำให้มูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงและจะไม่ทำให้ราคาทุนของอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้ในการวัดมูลค่าหรือการเปิดเผยข้อมูลเปลี่ยนแปลง

หากกิจการเลือกใช้วิธีมูลค่ายุติธรรม

PPE = ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ IP = อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน Inventory = สินค้าคงเหลือ

การเปลี่ยนแปลงการใช้งาน	การโอน	รับรู้กำไรขาดทุนจากมูลค่ายุติธรรม
ก) เริ่มมีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ภายในกิจการ	IP -> PPE	-**
ข) สิ้นสุดการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ภายในกิจการ	PPE -> IP	ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ (ตามบทที่ 10 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์)
ค) เริ่มมีการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อมีไว้ขาย	IP -> Inventory	-**
ง) เริ่มสัญญาเช่าแบบดำเนินงานกับกิจการอื่น	Inventory -> IP	งบก้ำไรขาดทุน

** อ้างอิงย่อหน้า 12.19 กิจการต้องใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะมีการจำหน่าย (หรือเมื่อมีการโอน) ดังนั้นจึงส่งผลให้การโอนเปลี่ยนประเภททั้งสองกรณีนี้จึงไม่เกิดผลต่าง

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

วิเคราะห์บัญชีเงินลงทุน

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

2.1 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน

2.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย

2.3 เงินลงทุนในการร่วมค้ำ

2.4 เงินลงทุนในบริษัทร่วม

2.5 เงินลงทุนระยะยาวอื่น

2.6 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น

2.7 เงินให้กู้ยืมระยะยาว

2.8 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน - ไม่หมุนเวียน

2.9 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

2.10 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

2.11 ค่าความนิยม

เปลี่ยนลำดับการจัดเรียงรายการตามอิทธิพลของผู้ลงทุนจากมากไปน้อย
ถือหุ้นมากกว่า 50% (ดูอำนาจในการควบคุมด้วย)

บทที่ 9 เงินลงทุน

- ➕ เพิ่มเติมนิยาม “เงินลงทุนในบริษัทย่อย” (กรณีบริษัทใหญ่ถือว่าไม่มีอำนาจการควบคุม)
- ➕ เพิ่มเติมนิยาม “ต้นทุนการทำรายการ”

↑
50%

เงินลงทุนในบริษัทย่อย

50%
↓

บริษัทใหญ่ถือว่ามีอำนาจในการควบคุม
เมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียง
เกินกว่ากึ่งหนึ่ง (ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม)

บริษัทใหญ่ถือว่าไม่มีอำนาจในการควบคุม
เมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียง
น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง (ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม)

ยกเว้นในกรณีที่บริษัทใหญ่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนเป็นอย่างอื่น

ต้นทุนการทำรายการ

ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินลงทุนนั้น โดยต้นทุนนี้จะไม่เกิดขึ้นหากกิจการไม่ซื้อเงินลงทุนดังกล่าว ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมและค่านายหน้าที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย ที่ปรึกษา นายหน้าและตัวแทนจำหน่าย และค่าภาษีอากรในการโอน ต้นทุนการทำรายการไม่รวมถึงส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าของตราสารหนี้ ต้นทุนในการจัดหาเงินทุนหรือค่าใช้จ่ายในการบริหารเป็นการภายใน หรือต้นทุนในการถือครอง

วิเคราะห์บัญชีเงินให้กรรมการกู้ยืมและบัญชีดอกเบี้ยรับ

วิเคราะห์บัญชีเงินให้กรรมการกู้ยืมและบัญชีดอกเบี้ยรับ

การพิจารณาอัตราดอกเบี้ย:

- หากบริษัทไม่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น ให้พิจารณาคิดดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์
- หากบริษัทมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น ให้พิจารณาคิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากแหล่งภายนอก
- ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สามารถเรียกเก็บได้คือร้อยละ 15 ต่อปี

วิเคราะห์บัญชีเงินกู้ยืมจากกรรมการและบัญชีดอกเบียจ่าย

วิเคราะห์บัญชีเงินกู้ยืมจากกรรมการและบัญชีดอกเบียจ่าย

วิธีการวิเคราะห์:

- ตรวจสอบสัญญาเงินกู้ยืม เพื่อดูรายละเอียดของยอดเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขการชำระคืน
- ตรวจสอบการเคลื่อนไหวของบัญชีเงินกู้ยืม เพื่อดูว่ามีการรับเงินกู้ยืม การจ่ายคืนเงินต้น และการจ่ายดอกเบี้ยหรือไม่
- ตรวจสอบยอดคงเหลือ ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของยอดคงเหลือ
- ตรวจสอบการแสดงรายการและการจัดประเภทหนี้สินในงบการเงิน
- สอบทานหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- ตรวจสอบการยืนยันยอดคงเหลือจากเจ้าหน้าที่เงินกู้

เทคนิคการกระทบยอดบัญชีเจ้าหนี้

การกระทบยอดบัญชีเจ้าหนี้ (Accounts Payable Reconciliation)

การกระทบยอดบัญชีเจ้าหนี้ (Accounts Payable Reconciliation) คือกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของยอดหนี้สินที่บริษัทเป็นหนี้ Supplier หรือเจ้าหนี้ โดยการเปรียบเทียบข้อมูลในบัญชีเจ้าหนี้กับการยืนยันจาก Supplier ใบแจ้งหนี้ ใบเสร็จรับเงิน และบันทึกการชำระเงิน เพื่อให้มั่นใจว่ายอดหนี้สินที่แสดงในงบการเงินนั้นถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

การกระทบยอดบัญชีเจ้าหนี้ (Accounts Payable Reconciliation) (ต่อ)

- จัดทำรายละเอียดการวิเคราะห์อายุหนี้อย่างสม่ำเสมอ
- มีการยืนยันยอดหนี้กับเจ้าหนี้และติดตามผล
- กระทบยอดบัญชีเจ้าหนี้รายตัวกับบัญชีคุมยอดในบัญชีแยกประเภท
- สอบทานรายการกระทบยอดบัญชีย่อยให้ตรงกับบัญชีคุมยอด
- สอบทานเจ้าหนี้ที่มียอดผิดปกติ เช่น เจ้าหนี้ที่มียอดเดบิต
- เจ้าหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ จะต้องมีการสอบทานการแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ถูกต้อง

เจ้าหนี้คงค้าง แบบสรุปรูป

ณ วันที่	31 ธ.ค. 2565	วันที่	: 25/03/66	
รหัสผู้จำหน่าย	ก-01	ถึง	ข-02	
ประเภทผู้จำหน่ายจาก		ถึง	๙๙	เลือกแผนก *
ผู้จำหน่าย/รหัส	เอกสาร	ยอดคงค้าง		
ประเภทผู้จำหน่าย : ผู้จำหน่ายประจำ				
กรีนไลฟ์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด /ก-01	1 ใบ	32,139.00		
เกาหยาง อีเลคทริก จำกัด /ก-05	1 ใบ	11,074.50		
คิงส์ มาเบิ้ลแอนด์แกรนิต จำกัด /ค-01	1 ใบ	24,000.10		
เค.ที.เอส.ผลิตภัณฑ์คอนกรีต /ค-02	41 ใบ	590,320.00		
คิงส์ เซรามิก ไทล์ จำกัด /ค-03	1 ใบ	33,996.75		
ควาโม้ แมททีเรียลส์ จำกัด /ค-04	2 ใบ	23,576.27		
จระเข้ คอร์ปอเรชั่น จำกัด /จ-01	1 ใบ	13,874.90		
จักษุวรรณคำวัสดุก่อสร้าง /จ-02	5 ใบ	339,267.98		
จันทร์บัว (ประเทศไทย) จำกัด /จ-03	1 ใบ	36,550.01		
ซี.เอส.มาร์เก็ตติ้ง แอนด์ เซอร์วิส จำกัด /ซ-01	2 ใบ	51,580.00		
ซีดับบลิวที สมารท์ ดิสเพลย์ จำกัด /ซ-02	1 ใบ	7,918.00		
ซี ที เทคโนโลยี จำกัด /ซ-03	1 ใบ	2,683.56		
ซีเนียร์ซอฟต์แวร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด /ซ-04	2 ใบ	111,536.80		

วิเคราะห์การประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

บทที่ 16 ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

- ➕ เพิ่มเติมนิยาม “สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น” และการเปิดเผยประมาณการผลกระทบทางการเงินด้วยประมาณการที่ดีที่สุด

สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น คือ สินทรัพย์ที่อาจมีอยู่เนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งความมีอยู่จริงของสินทรัพย์นั้นจะได้รับการยืนยันต่อเมื่อเหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่แน่นอนเหตุการณ์หนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น โดยเหตุการณ์ดังกล่าวไม่อยู่ในความควบคุมทั้งหมดของกิจการ

กิจการมีความเสมือนแน่นอนว่า รายได้จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน (virtually certain)	กิจการมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แต่ยังไม่แน่นอน (probable)	กิจการไม่มีความเป็นไปได้ ค่อนข้างแน่ที่จะได้รับ ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ
กิจการต้องรับรู้รายการดังกล่าวเป็น สินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน หากเป็นไปได้ตามคำนิยามของ สินทรัพย์	กิจการต้องไม่รับรู้สินทรัพย์	กิจการต้องไม่รับรู้สินทรัพย์
	กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น	กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับสินทรัพย์ดังกล่าว

ต้องเปิดเผยรายละเอียดโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และต้องเปิดเผยประมาณการผลกระทบทางการเงินซึ่งวัดมูลค่าด้วยประมาณการที่ดีที่สุด (หากสามารถทำได้ในทางปฏิบัติ)

ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

- ✦ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 กิจการอยู่ระหว่างดำเนินการฟ้องร้องทางกฎหมายเพื่อเรียกค่าเสียหายกับคู่แข่งเนื่องจากการละเมิดสิทธิบัตร โดยค่าเสียหายคิดเป็นมูลค่า 2,000,000 บาท
- ✦ ทั้งนี้ ณ วันที่ 15 มกราคม 25x2 มีหนังสือตอบกลับของนักกฎหมายของกิจการ ระบุว่า “ผลของการฟ้องร้องยังไม่ได้ข้อสรุปที่แน่นอนแต่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ศาลจะสั่งให้คู่แข่งจ่ายชำระค่าเสียหายดังกล่าวให้กับกิจการ”
- ✦ ทั้งนี้ งบการเงินของกิจการได้รับการอนุมัติให้ออกงบการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 25x2

จากเหตุการณ์ข้างต้นถือว่ากิจการมี “สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น” ซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ในอดีต (การฟ้องร้องคู่แข่งว่ามีการละเมิดสิทธิบัตร) โดยกิจการจะรู้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวมีอยู่จริงก็ต่อเมื่อเหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่แน่นอนอย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น (ผลการดำเนินการฟ้องร้องเสร็จสิ้น) และเหตุการณ์ในอนาคตไม่อยู่ในความควบคุมทั้งหมดของกิจการ ดังนั้น กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 16.5 เนื่องจากโอกาสที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากรายการดังกล่าวมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่แต่ไม่ถึงระดับที่น่าจะเกิดขึ้นแน่นอน

ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

บริษัท กขค จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x1

สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 กิจการมีสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งเกิดจากการฟ้องร้องทางกฎหมายเพื่อเรียกค่าเสียหาย (คดีความฯ) กับคู่แข่งเนื่องจากการละเมิดสิทธิบัตรของกิจการ เป็นมูลค่า 2,000,000 บาท ทั้งนี้ ณ วันที่รายงาน คดีความฯ ดังกล่าวอยู่ระหว่างการตัดสินของศาล โดยฝ่ายกฎหมายของกิจการได้ให้ความเห็นว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ศาลจะสั่งให้คู่แข่งจ่ายชำระค่าเสียหายทั้งจำนวนให้กับกิจการ

67

วิเคราะห์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

Update

Loyalty Program

กิจการใช้โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้าเพื่อกระตุ้นลูกค้าให้สนใจที่จะซื้อสินค้าหรือรับบริการจากกิจการ หากลูกค้าซื้อสินค้าหรือรับบริการจากกิจการ กิจการจะให้คะแนนสะสมกับลูกค้า (ส่วนใหญ่เรียกว่า “คะแนน”) ลูกค้าสามารถนำคะแนนสะสมไปแลกเป็นรางวัล เช่น ได้รับสินค้าหรือบริการโดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน หรือใช้เป็นส่วนลดสินค้าหรือบริการ

กิจการต้องถือปฏิบัติกับคะแนนสะสมที่เป็นสิทธิพิเศษให้แก่ลูกค้า ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังนี้

- (1) กิจการให้สิทธิพิเศษสำหรับลูกค้าโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการขายสินค้า การให้บริการ หรือการให้ลูกค้าใช้สิทธิประโยชน์ของกิจการ และ
- (2) ลูกค้าสามารถใช้สิทธิในโอกาสเพื่อรับสินค้าหรือบริการโดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน หรือได้รับส่วนลดในสินค้าหรือบริการ ถ้าปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นที่กำหนด

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

125

โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

Update

สามารถรับรู้รายการได้ 2 วิธีคือ

รับรู้คะแนนสะสมเป็นประมาณการหนี้สินพร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่ายด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุด ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

1

จำนวนเงินที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย =

คะแนนสะสมทั้งหมดที่คาดว่าจะมีการใช้สิทธิในการแลกเปลี่ยนรางวัล
คะแนนสะสมทั้งหมด ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

หรือ

รับรู้คะแนนสะสมเป็นหนี้สินแยกต่างหากจากรายการขายที่กิจการให้คะแนนสะสม (การขายเริ่มแรก) ด้วยการปันส่วนมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้างรับจากการขายเริ่มแรกให้กับคะแนนสะสม (โดยอ้างอิงจากมูลค่ายุติธรรมของคะแนนสะสม) และส่วนประกอบอื่นของรายการขายนั้น โดยภายหลังจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อลูกค้ามาใช้สิทธิแลกคะแนนสะสม และกิจการได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันที่จะจัดหารางวัลนั้น

2

จำนวนเงินที่รับรู้เป็นรายได้ =

คะแนนสะสมที่ลูกค้าได้ใช้สิทธิในการแลกเปลี่ยนรางวัล
คะแนนสะสมทั้งหมดที่คาดว่าจะมีการใช้สิทธิ

71

ตัวอย่างโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

Update

- ❖ กิจการได้จัดโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า คือซื้อสินค้าครบทุก 20 บาท ได้รับคะแนนสะสม 1 คะแนน
- ❖ ผู้ซื้อสามารถแลกคะแนนสะสมเพื่อใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าของกิจการในอนาคต (โดย 1 คะแนนจะถือเป็น ส่วนลด 1 บาท) โดยคะแนนดังกล่าวไม่มีวันหมดอายุ
- ❖ ในปี 25x5 ลูกค้าซื้อสินค้าของกิจการเป็นจำนวนเงิน 1,000,000 บาท (เท่ากับได้รับคะแนนทั้งหมด 50,000 คะแนน)
- ❖ กิจการคาดว่าจะมีลูกค้านำคะแนนสะสมมาใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าของกิจการในอนาคตเป็นจำนวน 45,000 คะแนน
- ❖ ณ สิ้นปี 25x5 (รอบระยะเวลารายงานแรก) ได้มีลูกค้ามาใช้คะแนนสะสมแล้วจำนวน 20,000 คะแนน

Reference : ศกาวินาชีพปัญญาชี

127

ตัวอย่างโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

Update

กรณีถือปฏิบัติตามวิธีที่ 1 (ย่อหน้าที่ 18.31.1)

ณ วันที่ขายสินค้าและได้รับชำระเงิน

Dr. เงินสด	1,000,000	
Cr. รายได้จากการขายสินค้า		1,000,000
บันทึกการขายสินค้า		

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x5

Dr. ค่าใช้จ่ายในการขาย	45,000	
Cr. ประมาณการหนี้สินคะแนนสะสม		45,000
บันทึกประมาณการการใช้คะแนนสะสม (45,000 คะแนน)		

จำนวนเงินที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย =
คะแนนสะสมทั้งหมดที่คาดว่าจะมีการใช้
สิทธิในการแลกเป็นรางวัล (45,000)
-
คะแนนสะสมทั้งหมด ณ วันสิ้นรอบ
ระยะเวลารายงาน (50,000)

ณ วันที่ลูกค้าใช้คะแนนสะสมในการซื้อสินค้า (สมมติมูลค่าของสินค้าเท่ากับ 80,000 บาท)

Dr. เงินสด	60,000	
Dr. ประมาณการหนี้สินคะแนนสะสม	20,000	
Cr. รายได้จากการขายสินค้า		80,000
บันทึกการใช้คะแนนสะสมในการซื้อสินค้า (20,000 คะแนน)		

73

128

ตัวอย่างโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

Update

กรณีถือปฏิบัติตามวิธีที่ 2 (ย่อหน้าที่ 18.31.2)

กิจการต้องปันส่วนเงินที่ได้รับ จำนวน 1,000,000 บาทให้กับสินค้าและให้กับคะแนนสะสม โดยใช้มูลค่ายุติธรรมเป็นเกณฑ์ในการปันส่วน

รายการ	มูลค่ายุติธรรม (บาท)	รายได้ที่รับรู้ (บาท)	วิธีการคำนวณ
สินค้า	1,000,000	956,938	$1,000,000 \times (1,000,000 / 1,045,000)$
คะแนนสะสม	45,000	43,062	$1,000,000 \times (45,000 / 1,045,000)$
รวม	1,045,000	1,000,000	

หมายเหตุ: กิจการประมาณมูลค่ายุติธรรมของคะแนนแต่ละคะแนนเท่ากับ 0.90 บาท โดยคำนวณจากคะแนนที่คาดว่าจะนำมาใช้ (45,000 คะแนน) หาด้วยคะแนนทั้งหมดที่ออก (50,000 คะแนน)

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

129

ตัวอย่างโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

Update

กรณีถือปฏิบัติตามวิธีที่ 2 (ย่อหน้าที่ 18.31.2)

ณ วันที่ขายสินค้าและได้รับชำระเงิน

Dr. เงินสด	1,000,000	
Cr. รายได้จากการขายสินค้า		956,938
Cr. เงินรับล่วงหน้า (คะแนนสะสม)		43,062
บันทึกรายได้จากการขายสินค้าและเงินรับล่วงหน้า (คะแนนสะสม)		

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x5

Dr. เงินรับล่วงหน้า (คะแนนสะสม)	19,138	
Cr. รายได้จากคะแนนสะสม		19,138
Dr. เงินสด	60,000	
Cr. รายได้จากการขายสินค้า		60,000
บันทึกรายได้จากคะแนนสะสม (จากการที่ลูกค้ามาใช้สิทธิ จำนวน 20,000 คะแนน) $[(20,000 \text{ คะแนน} / 45,000 \text{ คะแนน}) \times 43,062 \text{ บาท}]$ และรายได้จากการขายสินค้า		

จำนวนเงินที่รับรู้เป็นรายได้ =
คะแนนสะสมที่ลูกค้าได้ใช้สิทธิในการแลกเปลี่ยนรางวัล
คะแนนสะสมทั้งหมดที่คาดว่าจะมีการใช้สิทธิ

Reference : สภาวิชาชีพบัญชี

75

การพิจารณาการเป็น “ตัวการหรือตัวแทน”

การพิจารณาว่ากิจการดำเนินการในฐานะของตัวการหรือตัวแทนจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงและสถานการณ์แวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

กิจการดำเนินการในฐานะตัวการ
เมื่อกิจการได้รับความเสี่ยงและ
ผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญจากการขาย
สินค้าหรือการให้บริการ

- ⊗ กิจการเป็นผู้รับผิดชอบหลักต่อการจัดหาสินค้าหรือบริการให้แก่ลูกค้า หรือจัดการให้เป็นไปตามคำสั่งซื้อ เช่น กิจการต้องรับผิดชอบในการยอมรับของตัวสินค้าหรือบริการที่ส่งมอบให้แก่ลูกค้า เป็นต้น
- ⊗ กิจการรับความเสี่ยงเกี่ยวกับตัวสินค้า ทั้งก่อนและหลังคำสั่งซื้อ ระหว่างการขนส่งหรือการรับสินค้าคืน
- ⊗ กิจการมีอิสระในการกำหนดราคา ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรืออ้อม
- ⊗ กิจการรับความเสี่ยงด้านสินเชื่อกับลูกค้า

กิจการดำเนินการในฐานะตัวแทน
เมื่อกิจการไม่มีความเสี่ยงและ
ผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญจากการขาย
สินค้าหรือการให้บริการ

- ≡ กิจการไม่ได้รับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ
- ≡ จำนวนรายได้ที่กิจการจะได้รับถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าในรูปแบบค่าธรรมเนียมคงที่ต่อรายการ หรือเป็นอัตราร้อยละของจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้า

กิจการซึ่งเป็นตัวการต้องแสดงรายได้ด้วยจำนวนเงินของสิ่งตอบแทนขั้นต่ำที่คาดว่าจะได้รับ แต่กิจการซึ่งเป็นตัวแทนต้องแสดงรายได้ด้วยจำนวนเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าเหนื่อยซึ่งคาดว่าจะได้รับ (สิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับ)

76

ตัวอย่างการพิจารณาการเป็น “ตัวการหรือตัวแทน”

- ☑ ผู้ผลิตผลิตสินค้าเพื่อขายให้กับลูกค้าโดยการขายผ่านตัวกลาง
- ☑ ตัวกลางมีหน้าที่รับสินค้าจากผู้ผลิตและในกรณีที่ไม่สามารถขายให้กับลูกค้าได้ ตัวกลางจะสามารถส่งคืนสินค้าดังกล่าวให้กับผู้ผลิตได้
- ☑ ผู้ผลิตจะเป็นคนกำหนดราคาของสินค้าให้กับตัวกลาง (ราคากำหนดไว้ที่ 100 บาทต่อชิ้น)
- ☑ สินค้าที่ตัวกลางสามารถขายให้กับลูกค้าได้ ตัวกลางจะหักค่าคอมมิชชั่นในอัตราคงที่ (อัตรา 10 บาทต่อชิ้น) และนำส่งเงินที่เหลือคืนให้กับผู้ผลิต (อัตรา 90 บาทต่อชิ้น)
- ☑ กรณีสินค้าที่ลูกค้าซื้อไปเกิดชำรุดเสียหาย ลูกค้าต้องส่งคืนสินค้าไปยังผู้ผลิตโดยตรงเพื่อทำการซ่อมแซมหรือทำการเปลี่ยนแทน

การวิเคราะห์รายการ เป็นดังนี้

ผู้ผลิตถือว่าดำเนินการในฐานะของตัวการสำหรับการขายสินค้าให้กับลูกค้า เนื่องจากผู้ผลิตเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญจากการขายสินค้า (ตัวอย่างเช่น การลำเลียงของสินค้า การรับคืนสินค้ากรณีชำรุด หรือการกำหนดราคาขาย) ดังนั้น ผู้ผลิตต้องรับรู้รายได้จากการขายสินค้าที่ตัวกลาง (ตัวแทน) สามารถขายให้กับลูกค้าได้ด้วยมูลค่า 100 บาทต่อชิ้น โดยต้องรับรู้รายได้จากการขาย ณ วันที่ตัวกลางขายสินค้าให้กับลูกค้าเนื่องจากเป็นวันที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนได้ถูกโอนไปที่ลูกค้า นอกจากนี้ ผู้ผลิตต้องรับรู้ประมาณการหนี้สินการรับคืนสินค้าหากให้สิทธิในการคืนสินค้าได้

ตัวกลางถือว่าดำเนินการในฐานะของตัวแทนให้กับผู้ผลิต ดังนั้น สำหรับสินค้าที่ตัวกลางสามารถขายให้กับลูกค้าได้ ตัวกลางต้องวัดมูลค่าของรายได้ (ค่าคอมมิชชั่นขาย) ด้วยมูลค่า 10 บาทต่อชิ้น ในทางกลับกัน ผู้ผลิตต้องรับรู้รายการดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในการขาย (ค่าคอมมิชชั่นจ่าย)

วิเคราะห์การสอบทานเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานและ การเปิดเผยข้อมูล

เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานแบ่งเป็น 2 ประเภท:

1. เหตุการณ์ที่ต้องปรับปรุง (Adjusting Events)

เป็นเหตุการณ์ที่ให้หลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี กิจการ
ต้องปรับปรุงรายการในงบการเงินเพื่อให้สะท้อนถึงเหตุการณ์เหล่านี้ ตัวอย่างเช่น

- การตัดหนี้สูญของลูกหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันสิ้นงวด แต่ได้รับการยืนยันว่าเป็นหนี้สูญหลังจากวันสิ้น
งวด
- การค้นพบข้อผิดพลาดในการคำนวณที่ส่งผลกระทบต่อยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด
- การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความเสียหายของทรัพย์สินที่เกิดขึ้นก่อนวันสิ้นงวด

เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน (ต่อ)

2. เหตุการณ์ที่ไม่ต้องปรับปรุง (Non-Adjusting Events)

เป็นเหตุการณ์ที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี กิจการไม่ต้องปรับปรุงรายการในงบการเงินเพื่อสะท้อนถึงเหตุการณ์เหล่านี้ แต่ต้องเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากเหตุการณ์นั้นมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น:

- การเกิดอัคคีภัยหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติหลังจากวันสิ้นงวด
- การประกาศการปรับโครงสร้างองค์กรหรือการควบรวมกิจการหลังจากวันสิ้นงวด
- การลดลงของมูลค่าตลาดของเงินลงทุนหลังจากวันสิ้นงวด

ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจ

การวิเคราะห์รายการทางบัญชีช่วยให้ธุรกิจสามารถวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสถานะทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ช่วยให้ธุรกิจเข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสในการ ปรับปรุง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากร และการ ตัดสินใจเชิงรุกต่าง

ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจ (ต่อ)

การวางแผน:

- การจัดทำงบประมาณและการคาดการณ์: ข้อมูลทางการบัญชีที่วิเคราะห์แล้ว ช่วยให้ ธุรกิจสามารถจัดทำงบประมาณและคาดการณ์รายได้ ค่าใช้จ่าย และกระแสเงินสดได้ อย่างแม่นยำขึ้น
- การวางแผนเชิงกลยุทธ์: การวิเคราะห์แนวโน้มและข้อมูลทางการเงิน ช่วยให้ธุรกิจ สามารถวางแผนกลยุทธ์ระยะยาว เช่น การขยายธุรกิจ การลงทุน หรือการปรับ โครงสร้างองค์กร
- การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน: ช่วยให้ธุรกิจเข้าใจจุดที่รายได้เท่ากับค่าใช้จ่าย และสามารถ กำหนดเป้าหมายยอดขายที่เหมาะสมได้

ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนควบคุม และการตัดสินใจ (ต่อ)

การควบคุม:

- การติดตามผลการดำเนินงาน: การวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชี ช่วยให้ธุรกิจติดตามผลการดำเนินงานและเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้สามารถระบุความผิดปกติและดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที
- การควบคุมค่าใช้จ่าย: การวิเคราะห์ต้นทุนและค่าใช้จ่าย ช่วยให้ธุรกิจสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายและลดความสูญเสียได้
- การป้องกันการทุจริต: การวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีอย่างละเอียด ช่วยให้ธุรกิจสามารถตรวจจับความผิดปกติและป้องกันการทุจริตได้

ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนควบคุม และการตัดสินใจ (ต่อ)

การตัดสินใจ:

- การตัดสินใจลงทุน: ข้อมูลทางการบัญชีที่วิเคราะห์แล้ว ช่วยให้ธุรกิจประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การตัดสินใจด้านการตลาด: การวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดและยอดขาย ช่วยให้ธุรกิจตัดสินใจเลือกช่องทางการตลาดที่เหมาะสมและวางแผนแคมเปญได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การตัดสินใจเกี่ยวกับราคา: การวิเคราะห์ต้นทุนและกำไรขั้นต้น ช่วยให้ธุรกิจกำหนดราคาขายที่เหมาะสมและแข่งขันได้ในตลาด
- การประเมินความสามารถในการชำระหนี้: ข้อมูลทางการบัญชีช่วยให้เจ้าหน้าที่ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจ และตัดสินใจให้สินเชื่อได้อย่างเหมาะสม

จรรยาบรรณ

จรรยาบรรณ เป็นแนวทางที่ใช้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการทำงานและแนวทางนั้นจะต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม หลักศีลธรรมที่ดีงาม และเกิดประโยชน์ต่อสังคม

จรรยาบรรณวิชาชีพ ประมวลกฎเกณฑ์ ความประพฤติ มารยาทของผู้ประกอบอาชีพ เพื่อรักษาและส่งเสริม เกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของวิชาชีพ อาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

จรรยาบรรณวิชาชีพ

มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

- 1 เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพ ยึดถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง
- 2 เพื่อให้วิชาชีพคงฐานะ ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม
- 3 เพื่อผดุงเกียรติยศและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ให้บริการทางวิชาชีพ

สำนักงาน

บุคคล คณะบุคคล
ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท

01
OPTION

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- ด้านการทบทวนบัญชี
- ด้านการสอบบัญชี
- ด้านการบัญชีบริหาร
- ด้านการวางระบบบัญชี
- ด้านการบัญชีภาษีอากร
- ด้านการศึกษาและภาคไม่ใช่อิทธิการบัญชี
- บริการที่เกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี
- ผู้ซึ่งเทียบเท่ากับสภาวิชาชีพบัญชี

02
OPTION

03
OPTION

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ได้รับการว่าจ้างในกิจการ เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การบริการ การศึกษา ภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหากำไร หน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรวิชาชีพ

04
OPTION

05
OPTION

ผู้มีหน้าที่กำกับดูแล

ผู้บริหารภาคเอกชน หรือ ภาครัฐ หรือเจ้าของกิจการ

ข้อบังคับ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

หมวด 1 บททั่วไป (ต่อ)

ข้อ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใดๆ รวมถึงการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่ง

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพรับรู้ถึงการกระทำนั้น หรือ

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพยินยอมให้อ้างอิงชื่อตน

ข้อ 7 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

ข้อ 8 กรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้วินิจฉัย และถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นที่สิ้นสุด

หมวด 2 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้

(ก) **ความซื่อสัตย์สุจริต**

ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ทั้งทางวิชาชีพและทางธุรกิจ

(ข) **ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ**

ไม่อคติ หรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่นมาลบล้างการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ

(ค) **ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน**

รักษาไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญทางวิชาชีพที่

หมวด 2 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ (ต่อ)

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

(ง) **การรักษาความลับ**

ให้ความสำคัญกับความลับของข้อมูลที่ได้มาจกความสัมพันธ์ทางวิชาชีพและทางธุรกิจ ไม่เปิดเผยข้อมูลให้กับบุคคลที่สาม โดยไม่ได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจอย่างถูกต้อง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิทางกฎหมาย หรือสิทธิทางวิชาชีพ หรือเป็นหน้าที่ที่ต้องเปิดเผย หรือไม่นำข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบุคคลที่สาม

(จ) **พฤติกรรมทางวิชาชีพ**

ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจเกิดความเสื่อมเสียเกียรติแห่งวิชาชีพ

หมวด 2 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ (ต่อ)

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันนำมาซึ่งความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ มีดังนี้

- (1) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- (2) เคยถูกลงโทษ แต่ยังคงประพฤติผิดซ้ำ หรือไม่หลาบจำ หรือไม่มีความเกรงกลัวต่อการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
- (3) กระทำผิดในวิชาชีพตามประมวลกฎหมายอาญา โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (4) กรณีอื่นที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสียหายเกียรติแห่งวิชาชีพ

บัญชี

หมวด 2 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ (ต่อ)

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

รับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ว่าจ้าง หรือบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้วยความสุจริตและ
จำเป็น

รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคล หรือสำนักงานในหน่วยงานของผู้ประกอบวิชาชีพ

(จ) ความโปร่งใส

ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ และมาตรฐานวิชาชีพ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริง หรือบิดเบือนความจริง
อันเป็นสาระสำคัญ

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ

ข้อ 10 กรอบแนวคิด

เหตุการณ์แวดล้อมต่างๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่อาจทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ระบุ ประเมิน และจัดการอุปสรรค เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการพื้นฐาน ดังนี้

- (ก) ระบุอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามหลักพื้นฐาน
- (ข) ประเมินนัยสำคัญของอุปสรรค
- (ค) ใช้มาตรการป้องกันที่จำเป็นเพื่อขจัดหรือลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 11 อุปสรรค

อุปสรรคอาจเกิดจากความสับสนและความขัดแย้งและเหตุการณ์แวดล้อม อุปสรรคเหล่านั้นอาจทำให้เกิดการรวมข้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน และอุปสรรคนั้นอาจกระทบต่อหลักการพื้นฐานได้มากกว่าหนึ่งหลักการดังต่อไปนี้

- (ก) อุปสรรคที่เกิดจากผลประโยชน์ส่วนตน
- (ข) อุปสรรคที่เกิดจากการสอบทานผลงานตนเอง
- (ค) อุปสรรคที่เกิดจากการเป็นผู้ให้การสนับสนุน
- (ง) อุปสรรคที่เกิดจากความคุ้นเคย
- (จ) อุปสรรคที่เกิดจากการถูกข่มขู่

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 12 การประเมินนัยสำคัญของอุปสรรค

(ก) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ

ต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจใช้วิธีที่ดีที่สุดเพื่อจัดการกับอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ หรือยุติ หรือปฏิเสธการให้บริการที่เกี่ยวข้อง

(ข) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

ต้องประเมินนัยสำคัญของอุปสรรคและใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจใช้วิธีที่ดีที่สุด เพื่อจัดการกับอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ หรือต้องลาออก หากได้มีการยอมรับและป้องกันอย่างดีที่สุดแล้วแต่ไม่สามารถลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 13 ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนเงื่อนไขใดๆ ในข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประเมินนัยสำคัญของการฝ่าฝืน และผลกระทบที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน โดยต้องกระทำการใดๆ เท่าที่จะทำได้ทันที เพื่อให้ได้ผลเป็นที่พอใจ และตัดสินใจว่าจะต้องรายงานการฝ่าฝืนนี้ไปยังผู้เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเผชิญเหตุการณ์แวดล้อมที่ไม่ปกติในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ อาจส่งผลให้มีผลลัพธ์ไม่เหมาะสม หรือผลลัพธ์อาจไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรปรึกษากับองค์กร หรือหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 14 มาตรการป้องกัน

มาตรการป้องกัน คือ การกระทำหรือมาตรการอื่นใดที่อาจขัดหรือลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(ก) มาตรการป้องกันที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพ กฎหมาย หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

(ข) มาตรการป้องกันที่จัดให้มีขึ้นในสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 15 ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ความขัดแย้งอาจทำให้เกิดอุปสรรคต่อหลักการพื้นฐานว่าด้วยความเที่ยงธรรม และหลักการพื้นฐานอื่น อุปสรรคอาจเกิดขึ้นได้เมื่อ

(ก) ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่า โดยผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นมีผลประโยชน์ขัดแย้งในเรื่องดังกล่าว

(ข) ผลประโยชน์ของผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติในเรื่องใด และผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติดำเนินกิจกรรมให้ในเรื่องนั้นมีความขัดแย้งกัน

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 16 ข้อยุติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางจรรยาบรรณ

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีอาจจำเป็นต้องได้ข้อยุติเมื่อมีข้อขัดแย้งในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดทางเลือก ปฏิบัติที่เหมาะสม และให้นำหนักผลกระทบของทางเลือกแต่ละทาง หากข้อขัดแย้งยังไม่ได้ข้อยุติ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- (ก) ปรึกษาคู่ค้าอื่นที่เหมาะสมภายในสำนักงาน หรือผู้ว่าจ้าง
- (ข) ปรึกษาผู้มีหน้าที่กำกับดูแลขององค์กร เช่น คณะกรรมการบริษัท
- (ค) ปรึกษาองค์กรทางวิชาชีพ หรือที่ปรึกษากฎหมาย โดยไม่ละเมิดหลักการพื้นฐานว่าด้วยการรักษาความลับ

หมวด 3 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อ 17 การติดต่อสื่อสารกับผู้มีหน้าที่กำกับดูแล

เมื่อติดต่อสื่อสารกับผู้มีหน้าที่กำกับดูแลตามข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือสำนักงานต้องตัดสินใจว่าจะติดต่อสื่อสารกับผู้ใดในโครงสร้างการกำกับดูแลขององค์กรจึงเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะและความสำคัญของเหตุการณ์ แวดล้อมเฉพาะของเรื่องนั้น และเรื่องที่ต้องทำการสื่อสาร

บทเฉพาะกาล

ข้อ 18 **คดีจรรยาบรรณ**ซึ่งอยู่ระหว่างการสอบสวน พิจารณา และ**คดียังไม่ถึงที่สุด** ยังคงใช้ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2553 บังคับสำหรับคดีดังกล่าวต่อไป **เว้นแต่บทบัญญัติตามข้อบังคับนี้เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ใช้ข้อบังคับนี้ได้**

ข้อ 19 ให้ข้อกำหนดสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรายงานและการพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ.2556 ซึ่งออกตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2553 บังคับสำหรับคดีดังกล่าวต่อไป จนกว่าจะมีข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ ในเรื่องเดียวกันออกใช้บังคับ

THANK YOU
The Dharmniti PCL